

„Studie byla vytvořena za finanční podpory Rady kvality České republiky“

Studie

BEZPEČNÉ DĚTSKÉ HŘIŠTĚ A SPORTOVIŠTĚ – JAK NA TO?

„DESATERO ZÁSAD“

od projektu po provoz hřišť a sportovišť

(Ze zadání: Zpracování odborné situační analýzy – studie určené pro elektronickou formu prezentace na webu; studie je východiskem pro vypracování a vydání publikace, která pro uživatele přívětivou formou rozpracuje odborné informace formulované ve studii s tím, že na komplexní studii umístěnou na webu zájemce odkáže.)

Zpracovali:

- Zdeňka Houžvičková, Profesní komora SOTKVO, z.s.
- Ing. Libor Dupal, Kabinet pro standardizaci, o.p.s.

Červenec 2020

Obsah

Shrnutí studie a poděkování	3
Ediční poznámka k terminologii	5
A. Záměr a cíle pro budování hřiště či sportoviště	6
1. Prvotní prioritou nám je PODPORA POHYBOVÝCH SCHOPNOSTÍ DĚTÍ v raném věku i v dalším vývoji ...	6
a. Shrnutí	6
b. Úvod do hry a rozvoje dětí	6
c. Hra a její význam	7
d. Souhrnný úvod k tématu: Projekt, výstavba, provoz a bezpečnost herních a sportovních zařízení	8
B. Projekt veřejného zařízení	11
2. Neopomineme si s projektantem smluvně podchytit DODRŽENÍ POŽADAVKŮ NA BEZPEČNOST DLE TECHNICKÝCH NOREM	11
a. Shrnutí	11
b. Legislativní východiska	11
c. Normativní rámec a shoda s požadavky norem	12
3. Pamatujeme na KONZULTACE ZAJINTERESOVANÝCH STRAN PŘED ZAHÁJENÍM stavby a instalací prvků	14
a. Shrnutí	14
b. Podstata priority	14
C. Stavba a instalace hřiště či sportoviště	15
4. Sledujeme důsledné plnění POVINNOSTÍ VÝROBCE A DODAVATELE, včetně provádění montáže (instalace)	15
a. Shrnutí	15
b. Všeobecné povinnosti výrobce	15
c. Specifické povinnosti výrobce	16
d. Instalace prvků	17
5. NEZÁVISLÉ INSPEKCE si zajistíme již BĚHEM STAVBY A INSTALACE	17
a. Shrnutí	17

b.	Podstata nezávislých inspekcí během stavby a instalace	17
6.	Neopomenutelné je pro nás provedení NEZÁVISLÉ INSPEKCE PO INSTALACI (vstupní inspekce)	17
a.	Shrnutí.....	17
b.	Podstata vstupní inspekce	18
D.	Povinnosti provozovatele	19
7.	Důsledně plníme své VŠEOBECNÉ ZÁKLADNÍ POVINNOSTI provozovatele	19
a.	Shrnutí.....	19
b.	System řízení bezpečnosti	19
c.	Plán běžné údržby	19
d.	Inspekce herních a sportovních prvků.....	19
e.	Provozní dokumentace	20
f.	Generální odpovědnost provozovatele a osobní zodpovědnost jednotlivce	21
g.	Kvalita služby a cena	21
h.	Hygienické aspekty provozu venkovních veřejných zařízení	22
i.	Resortní metodická doporučení.....	22
8.	Nekompromisně UPLATŇUJEME TŘÍSTUPŇOVOU INSPEKCI PROVOZU U HERNÍCH I SPORTOVNÍCH ZAŘÍZENÍ.....	23
a.	Shrnutí.....	23
b.	Běžná vizuální inspekce	23
c.	Provozní inspekce	23
d.	Roční hlavní inspekce	23
e.	Vymezení nezávislosti a odborné způsobilosti inspekci	24
f.	Specifické inspekce nad rámec třístupňové kontroly	25
g.	Obsah zprávy o inspekci	25
E.	Ostatní nástroje správné praxe.....	26
9.	Pečlivě zpracujeme NÁVŠTĚVNÍ ŘÁD a PROVOZNÍ ŘÁD	26
a.	Shrnutí.....	26
b.	Příklady Návštěvního a provozního řádu	26
10.	Činíme vše potřebné pro PREVENCI ÚRAZŮ DĚTÍ, např. S VYUŽITÍM PROGRAMU ČESKÁ KVALITA	26
a.	Shrnutí.....	26
b.	Program Česká kvalita	26
c.	Značka kvality pro bezpečné hřiště.....	27
	Zdroje a literatura.....	30
	Přílohy.....	30
	Příloha č. 1, Předpisová základna pro provoz dětských hřišť a sportovišť – Právní předpisy	31
	Příloha 2, Předpisová základna pro provoz dětských hřišť a sportovišť – Technické normy a další normativní dokumenty.....	31
	Příloha č. 3, Předpisová základna pro provoz dětských hřišť a sportovišť – Resortní metodická doporučení, příručky správné praxe.....	34
	Ostatní dokumenty – Rezortní metodická doporučení, příručky správné praxe, odkazy na zdroje a webové stránky aj.	34
	Příloha č. 4, Zápis o provozní inspekci	35
	Příloha č. 5, Návštěvní řád a Provozní řád veřejného zařízení	35

Shrnutí studie a poděkování

Studie si klade za cíl shrnout informace a principy postupů správné praxe s určením zejména pro provozovatele dětských hřišť a sportovišť, resp. pro investory, pokud se jedná o jiné subjekty než budoucí provozovatel.

S ohledem na logiku zadání a pojetí studie bylo vytýčeno 10 základních principů, které jsou zásadní pro zajištění funkčních hřišť a sportovišť určených pro děti a mládež, či dětmi a mládeží využívaných (dále obvykle jen „veřejná zařízení“). Pro lepší přehled a uchopení obsahu studie uživateli bylo těchto 10 zásad přiřazeno do pěti širěji pojatých oblastí:

- A – Záměr a cíle pro budování hřiště či sportoviště
- B – Projekt veřejného zařízení
- C – Stavba a instalace hřiště či sportoviště
- D – Povinnosti provozovatele
- E – Ostatní nástroje správné praxe

Rozsahově je ve studii věnována velká pozornost tématu základního záměru a účelu pro budování veřejných zařízení, totiž jejich úlohy k podpoře pohybových schopností dětí v raném věku i v dalším vývoji člověka. Je tomu mj. i proto, že tento aspekt je rozveden v textech několika nových mezinárodních i evropských normativních dokumentů, aniž tyto byly dosud do češtiny přeloženy. Bylo tak učiněno při příležitosti zpracování této studie.

Principiálně je v celé studii kladen důraz na využívání technických norem, a to v celém procesu od záměru, projekce atd., až po vlastní provozování veřejného zařízení. I když používání technických norem je obecně nezávazné, z hlediska principů dodržování požadavků zákona o obecné bezpečnosti výrobků (102/2001 Sb.)¹ je jejich aplikace „výhodná“ a s ohledem na prevenci úrazů dětí a mládeže prakticky nenahraditelná, neboť posouzení rizik k zajištění bezpečnosti mimo rámec normy je nesmírně technicky náročné a nákladné. Požadavky technických norem jsou důležité například v případě úrazu, neboť při plnění pojišťoven se provozovatel může na bezpečný provoz dle technických norem odkázat. Součástí studie je proto i aktuální seznam souvisejících technických norem a odkazy na zdroje, kde jsou takové informace průběžně aktualizovány, neboť předpisová a normalizační základna je v neustálém vývoji.

Studie je prioritně určena provozovatelům a statutárním zástupcům všech subjektů, které provozují veřejná zařízení, v nichž se nachází zařízení herních prvků s charakterem dětského hřiště nebo prvky sportovního charakteru.

Studie byla vytvořena za finanční podpory Rady kvality České republiky (www.narodniportal.cz). Nositelem a grantem realizace projektu a zadavatelem zpracování studie, a také spoluautorem je Kabinet pro standardizaci, o.p.s. Tato společnost byla před deseti lety založena Sdružením českých spotřebitelů, s misí podporovat zapojení spotřebitelů do procesů technické normalizace, čímž se rozumí nejen zastoupení spotřebitelů v procesu zpracování norem, ale i popularizace a podpora používání norem ve prospěch spotřebitelů a korektního trhu obecně. Zpracování této studie je dobrým a typickým příkladem naplňování těchto cílů; proto náleží Radě kvality ČR a MPO poděkování za finanční podporu na realizaci. Poděkování náleží i Odborné sekci Rady kvality pro infrastrukturu kvality, která přijetí tohoto úkolu pro Kabinet pro standardizaci podpořila.

Zpracování studie se za spoluautorství Kabinetu ujal jménem Profesní Komory SOTKVO její člen Sportservis ZANAP, přičemž Komora sdílela odbornou záštitu nad realizací. I těmto subjektům proto náleží zvláštní poděkování.

¹ Úplné a přesné citace zákonů jsou uvedeny v příloze

A v neposlední řadě autoři děkují panu architektovi Ing. Josefu Neradovi, který nám poskytl zpětnou vazbu s užitečnými připomínkami k rozpracovanému textu.

Za Kabinet pro standardizaci, o.p.s.,

Ing. Libor Dupal, ředitel společnosti (garant realizace projektu a spoluautor studie)

V Praze, červen 2020

Fotodokumentace: Jsou tato veřejná zařízení skutečně zamýšlena pro užívání dětmi? Podpora hry a přirozených rizik by neměla být pro děti nikdy přímým ohrožením.

Ediční poznámka k terminologii

V české odborné literatuře, včetně technických norem, nebyl dosud dosažen plný soulad v některých pojmech a termínech zavedených a používaných ve vztahu k dětským hřištím a sportovištím. Zejména se jedná o pojmy týkající se **inspekci – kontrol** těchto veřejných zařízení.

V návaznosti na vývoj evropské normalizace (EN 1176-7:2020, TNI CEN TR 17207:2020) je v tomto textu sjednoceno používání pojmu „inspekce“ a „inspektor“, přičemž jinak se v tomto odborném prostředí běžně setkáváme i s použitím výrazů „kontrola“, resp. „kontrolor“, či také „revizní technik“, případně i s dalšími.

Autoři

A. Záměr a cíle pro budování hřiště či sportoviště

Motto: „Myslíme na přirozený a zdravý rozvoj osobnosti dítěte!“

1. Prvotní prioritou nám je **PODPORA POHYBOVÝCH SCHOPNOSTÍ DĚTÍ v raném věku i v dalším vývoji**

a. Shrnutí

Teze

- *Deprivace hry je pro dítě těžkou újmou, nesenou po celý život.*
- *Výstavba a provoz dětských hřišť, sportovišť, tělocvičen apod. zařízení určených pro děti a mládež (dále též „veřejná zařízení“) jsou nezastupitelným vkladem pro zdravý rozvoj dětí a mládeže.*
- *Veřejná zařízení nabízejí prostor pro vhodné trávení volného času s využitím pohybových aktivit. Je důležité, aby hřiště byla vysoce stimulujícími místy, která usnadňují hru, rozvoj a učení se všem dětem, včetně dětí s menším postižením a jejich zvláštních potřeb.*
- *Potřebná míra bezpečnosti a co možná nejvíce volného prostoru pro hru a sport jsou při vytváření herních a sportovních ploch zásadním předpokladem.*

Hra je vlastní činností a formou projevu dětí a je nezbytná pro vývoj a pohodu dětí. Děti jsou motivovány ke hře, protože je pro ně zábavná; hra zahrnuje funkce jako vnitřní motivace a rozvíjení instinktů, sebekontroly a zvládnutí výzev. Posiluje rozvíjení pohybových schopností těla a jeho částí.

Veřejná zařízení ve smyslu této studie jsou prostředí speciálně navržená s cílem vytvářet a stimulovat dětskou hru a aktivitu. Je proto důležité, aby hřiště byla vysoce stimulujícími místy, která usnadňují hru, rozvoj a učení všem dětem, včetně dětí s určitým postižením a jejich zvláštními potřebami.

b. Úvod do hry a rozvoje dětí

Vývoj dítěte

Biologické, psychologické a emoční změny, které se vyskytují u lidí od narození do konce adolescence, se vyvíjejí s tím, jak jednotlivec postupuje od závislosti na okolí ke zvětšující se autonomii. Je to nepřetržitý proces s předvídatelnou sekvencí, který však má pro každé dítě jedinečný průběh. Nepostupuje stejnou rychlostí a předchází vývoj ovlivňuje každou následující fázi. K vývojové změně může dojít v důsledku geneticky řízených procesů známých jako zrání nebo v důsledku faktorů prostředí a učení, ale nejčastěji zahrnuje interakci mezi nimi. Může se také projevit v důsledku lidské povahy a naší schopnosti učit se z našeho prostředí.

Jak dítě roste, dokáže konat stále složitější činnosti. Vývoj je ovšem něco jiného než růst. Růst je pouze zvětšování velikosti dítěte. Když mluvíme o normálním vývoji, mluvíme o rozvíjení více dovedností, např.:

- **Celkové motorické dovednosti:** Ovládání pohybů, které zahrnují celé tělo nebo velké skupiny svalů. Výsledkem jsou velké pohyby a ovládání velkých kloubů.
- **Jemné motorické dovednosti:** Řízení pohybů, které zahrnují aktivitu v malých/krátkých svalech nebo několika skupinách takových svalů. Výsledkem jsou pokročilejší pohyby a vyžadují vysoký stupeň přesnosti a načasování.
- **Jazykové znalosti:** Mluvení, používání řeči těla a gest, komunikace a porozumění tomu, co sdělují ostatní.

- Kognitivní dovednosti: Dovednosti související s myšlením, jako je učení, porozumění, řešení problémů, uvažování a paměť.
- Společenské dovednosti: Interakce s ostatními, vztahy s rodinou, přáteli a učiteli, spolupráce a reakce na pocity druhých.

Vývoj motoriky zahrnuje změny ve schopnosti dětí ovládat pohyby svého těla. Změny mohou být kvantitativní, pokud jde o učení nových dovedností, ale také kvalitativní, pokud jde o zlepšení již rozvinutých dovedností. Změny motorického chování probíhají v důsledku praxe a zkušeností. Jsou součástí motorického vývoje a zcela závislé na interakci mezi malým člověkem a prostředím.

c. Hra a její význam

V obecném pohledu a vnímání je hra základní hnací silou lidského přežití. Její přítomnost podporuje osobní pohodu, soudržnost komunity a naplňuje nás optimismem. Otevírá člověku jeho možnosti prozkoumávat hranice možného a přizpůsobit se lépe náročnému a měnícímu se světu. Hra zvyšuje odolnost jedince a jeho schopnost zvládat stres.

Hra začíná radostnou interakcí mezi kojencem a rodičem, pokračuje v raném dětství, školním věku, pubertě, a i v dalším životě; důvěra, optimismus a souznění s vlastním tělem a duší – to jsou pocity přicházející postupně prostřednictvím hry. Je naprosto nezbytné, aby právě děti záhy získávaly hrou zkušenosti ohledně svých schopností a způsobilosti.

Od samého počátku života člověka herní aktivity podmiňují jeho kognitivní, emoční, fyzický a sociální rozvoj. Význam hry je již dávno uznán v článku 31 Úmluvy OSN o právech dítěte, který stanoví právo dítěte na odpočinek a volný čas, na hraní a rekreační aktivity odpovídající věku dítěte a na jeho volné zapojení do vyžití kulturního či tvořivého.

Nedílnou a úžasnou součástí hry je skutečnost, že děti mohou přirozeně zkoumat hranice možného, včetně vyhodnocování a podstupování rizik, což náleží k získávání každé individuální zkušenosti. Tato přirozená hravá zkoumání jsou dětem hodnotnou školou. Hra je proto pro vývoj dítěte nezbytná. Osvobozuje nás od našich „zafixovaných“ stavů a pomáhá nám tak měnit naše vidění a vnímání světa. Dává nám příležitost růst a rozvíjet se, vidět věci z nových pohledů, rozvíjet vztahy a budovat vzájemnou důvěru.

Během hry může dojít a skutečně dochází ke zranění; to ale neznamená, že dětská hřiště, dvorky či přirozené (přírodní) prostory pro hru jsou ze své podstaty nebezpečné. Důsledkem prostředí s nedostatkem hry a spojených rizik však navozuje stavy, že svět je něco, čeho se člověk má obávat, a značně pak je omezen rozvoj jeho člověčích schopností. Bez hry je ohrožena kapacita jedince ke zvládnutí nových výzev.

Člověk je predestinován k tomu, aby si hrál po celý život. Hra je základní součástí života; je to biologický, sociální, kognitivní a emoční nutnost pro všechny lidi po celý jejich život. Hra je základní součástí každé kultury.

Zjednodušeně řečeno, z důvodu negativních důsledků ze silné deprivace hry musí být tato přijata a vnímána jako VEREJNÁ ZDRAVOTNÍ NEZBYTNOST; podobně jako je nezbytný třeba spánek. Hra, kromě toho, že je to „jen“ zábava a prováděná pro vlastní potřebu, umožňuje při pečlivějším zkoumání rozdělení do přirozeně řízených schémat; jsou jimi hra těla, socializační hra s jinými osobami či hra s předměty v prostředí.

Hluboký nedostatek (deprivace) hry v raném a středním věku má trvalejší účinky než deprivace v dospělosti. Umělé oddělení práce od hry v západní kultuře a další podobné přístupy, totiž že se hra pro dospělé jeví jako triviální nebo zbytečná, částečně vedlo ke stavům, že dospělý věk člověka je hry prostý.

Děti se hrou přibližují k světu kolem nich; jsou poháněny zvědavostí i potřebou vzrušení. Prostřednictvím hry zkoušejí řešit reálné rizikové situace a objevují, co je bezpečné. Riskování ve hře dětem umožní vyvinout zdravý cit pro rizika, kterým jsou vystavovány.

d. Souhrnný úvod k tématu: Projekt, výstavba, provoz a bezpečnost herních a sportovních zařízení

Výstavba dětských a sportovních zařízení pro děti a mládež je nezastupitelným vkladem pro přirozený rozvoj osobnosti dítěte. Veřejná hřiště nabízejí prostor pro hru a vhodné trávení volného času s využitím pohybových aktivit. Proto je důležité začlenění těchto míst do veřejného prostoru měst a obcí, aby mohly tyto hřiště co nejlépe sloužit dětem a mládeži.

Pohybové aktivity a hry dětí jsou zároveň bohužel také zdrojem rizik a zranění. Podmínky pro bezpečné hry a sportování jsou závislé na mnoha faktorech.

Bezpečné a kvalitní hřiště vyžaduje zapojení všech zainteresovaných, kteří se na realizaci hřiště podílí. A to od projektu, výroby, certifikace zkušebnou, montáže, nezávislé inspekce revizním technikem v oboru herních a sportovních zařízení až po zajištění bezpečného provozu provozovatelem se zajištěním potřebné údržby. Všechny uvedené složky by se měly vzájemně respektovat, neboť každý z nich má v celém procesu své důležité místo.

Česká republika má zavedený přísnější režim uvedení herních prvků pro dětská hřiště na trh, než je tomu v některých jiných státech EU. Přesto je každoročně zaznamenána řada úrazů, a to i vážných, či dokonce fatálních. Důvodem je vždy pochybení v některém článku, které tvoří řetězec od návrhu po provoz.

Mezi stanovené výrobky ve smyslu zákona o technických požadavcích na výrobky (Zákon č. 22/1997 Sb., o technických požadavcích na výrobky a o změně a doplnění některých zákonů ve znění pozdějších předpisů) se podle nařízení vlády č. 173/1997 Sb., kterým se stanoví vybrané výrobky k posuzování shody, ve znění pozdějších předpisů řadí „zařízení dětských hřišť“ pod skupinu tzv. prostředků lidové zábavy (zařízení s pohyblivými stanovišti osob, zařízení s omezeně řízeným pohybem osob, zařízení dětských hřišť, zařízení s možností pádu z výšky více než 40 cm, zařízení s možností zvýšené psychické zátěže). Shodu herních prvků před uvedením do provozu musí tedy posoudit a potvrdit vydáním certifikátu autorizovaná osoba (zkušebna). Certifikaci podléhají i další zařízení řazené pod tuto skupinu, např. vodní skluzavky, zařízení pro uživatele kolečkových sportovních potřeb (skateboardingová hřiště) nafukovací herní zařízení a je možné očekávat další.

Za splnění základních požadavků na výrobky se považuje splnění odpovídajících požadavků příslušných českých technických norem, které jsou zaváděny z evropských norem (EN). Podle druhu herních či sportovních zařízení pracujeme s několika desítkami technických norem, což je velmi náročné, a to i z důvodu, že ne všechny normy prochází překladem do českého jazyka. Je třeba znalosti všech i souvisejících norem, neboť se často požadavky explicitně prolínají. Pro dětská hřiště je určena řada ČSN EN 1176.

V řadě případů jsou dětská hřiště budovaná v rámci dotačních titulů EU a jsou i autorská. Pokud dojde k pochybení již v projektu takového hřiště, provozovatele pak čeká obtížný proces nápravy. Profesní komora SOTKVO provádí mimo jiné i širokou osvětu od roku 2003. Za 17 let své činnosti uspořádala více než 100 seminářů pro provozovatele a spolupracuje i s některými architekty. Všichni, kteří potřebují odbornou konzultaci v rámci návrhu projektu, se mohou na inspektory – revizní techniky SOTKVO obrátit. SOTKVO je lídrem v oblasti bezpečných herních a sportovních zařízení, nezávislé inspekce certifikovaných inspektorů přinášejí provozovatelům jistotu a zkušenosti otevřou informace, jak postupovat. Je oživením hřiště, pokud návrh vychází i z vhodného zpracování zeleně, atypických prvků, které jsou smyslné a adekvátně reagují na potřeby uživatelů s plynulou návazností na okolní prostředí. I přes respektování požadavků technických norem zůstává velmi široký prostor pro návrhy atypických hřišť. Zkušenosti ukazují,

že se lze v návrhu projektu velmi dobře požadavkům norem přizpůsobit. Technické normy totiž chrání uživatele před riziky, která nemohou sami předvídat, ostatní prostor však zůstává pro návrhy projektu otevřený. Nesmíme zapomínat na skutečnost, že i na atypické herní prvky se vztahuje povinnost certifikace autorizovanou osobou (zkušebnou). Jsou některé výjimky, jako „hřiště plná dobrodružství“ s řízeným provozem, řešená speciálním způsobem. Úroveň rizika je však třeba směřovat vždy tak, aby děti nebyly vystaveny riziku nepředvídatelnému, nepřijatelnému, které by mohlo vést k vážnému zranění. Běžná malá rizika jsou pro dítě naopak výchovná, naučí se zvládat různé situace a odhadovat své dovednosti. Typizované herní prvky mají tu výhodu, že prošly určitým vývojem, návrhem odborných designérů např. renomovaných výrobců, materiály těchto výrobků mají řadu výhod oproti přírodním prvkům, například jejich barvy jsou stálé, ošetření proti slunečnímu záření, dřevěné části prošly hloubkovou impregnací, nerezové skluzy mají opatření proti rozpálení sluncem apod. Tedy i z typizovaných výrobků lze sestavit atypické hřiště s moderním designem, vhodným doplněním zeleně a přírodních prvků jako jsou oblé kameny, kmeny stromů, interaktivní prvky apod.

Prototyp herního prvku je tedy posouzen autorizovanou osobou – zkušebnou, která vystaví certifikát typu, tedy certifikát platný pro další typově stejné výrobky s dodržáním veškerých parametrů. Avšak pokud výrobce nedodrží předepsané parametry u dalších výrobků nebo herní prvek chybně umístí na dětské hřiště (například tak, že se volný prostor u nuceného pohybu kolotoče překrývá s dopadovou plochou jiného herního prvku) či pochybí v montáži (např. namontuje skluzavku výše nad terénem, než je stanoveno, nedodrží předepsané vzdálenosti jednotlivých částí prvků apod.), pak pro provozovatele ztrácí certifikát svůj původní smysl a herní prvek pozbývá souladu s požadavky příslušné ČSN EN.

Proto je pro provozovatele veřejného zařízení v této fázi velmi důležitá revize nezávislou třetí stranou – osobou s odbornou způsobilostí v oboru herních a sportovních zařízení, která přeměří kalibrovanými testovacími sondami herní prvky uvedené do provozu, ověří shodu s požadavky technických norem, aby tak byla zjištěna celková úroveň bezpečnosti; tato osoba (též revizní technik pro herní a sportovní zařízení) následně vystaví provozovateli revizní protokol. Z těchto důvodů je inspekční činnost považována za pilíř prevence a bezpečnosti. Certifikáty typu k herním prvkům na dětské hřiště se, jak je uvedeno výše, nevztahují na prvky po instalaci, která může být (a nezdědka i je) provedena v rozporu s normou.

Pro danou oblast je také zásadní zákon č. 102/2001 Sb., o obecné bezpečnosti výrobků a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon o obecné bezpečnosti výrobků), jenž v ČR transponuje evropskou směrnici o obecné bezpečnosti výrobků. Účelem tohoto zákona je zajistit, aby výrobky uváděné na trh nebo do oběhu byly z hlediska bezpečnosti a ochrany zdraví pro spotřebitele bezpečné (v případech, kde neexistuje specifická regulace).

Je proto nutné zaměřit se formou dodržování určitých podmínek na vytváření bezpečného prostředí a provozování zařízení s minimální mírou rizika. Zejména je potřeba se zaměřit na vývoj samoregulativních, preventivních nástrojů pro omezení úrazů dětí a mládeže a podporovat systematicky jejich použití. K tomu byla vydána řada Metodických pokynů jednotlivých resortů (např. MŠMT, Ministerstva vnitra, Ministerstvy zdravotnictví – SZÚ, Příručka správné praxe pro bezpečný provoz apod.).

Provozovatel zajišťuje bezpečný provoz veřejného zařízení a je za bezpečnost provozu přímo zodpovědný. Provozovatel zabezpečuje provádění inspekci veřejného zařízení včetně provozovaných herních a sportovních prvků. Pokud je shledáno, že veřejné zařízení není bezpečné, musí být veřejnosti, včetně dětí, přístup zakázán. Pokud jednotlivý herní či sportovní prvek veřejného zařízení není bezpečný, musí být vyřazen z provozu a až do opravy či odstranění nedostatku zabezpečen provozovatelem proti používání.

Herní či sportovní prvek má být instalován bezpečně, ve shodě s pokyny výrobce, s požadavky technických norem a s platnou legislativou (např. stavebními a bezpečnostními předpisy). Může

být prokázáno, že při zajištění bezpečnosti prvku bylo postupováno i jiným způsobem, než jakým uvádí technická norma, a sice posouzením rizik; při tomto postupu musí být v souladu se zákonem o obecné bezpečnosti výrobků doloženo, jaká rizika a konkrétní bezpečnostní kritéria jsou výrobcem stanovena a jak bylo zajištěno a doloženo (v procesu zkoušení – posouzení shody) jejich splnění.

Za vlastní provedení instalace a montáže je zodpovědný subjekt, který ji provádí (často to bývá dodavatel či výrobce prvků a celého zařízení). Po převzetí provozovatelem závisí dělení zodpovědností na konkrétních smluvních záručních podmínkách.

Před převzetím zařízení provozovatelem se proto doporučuje na nových veřejných zařízeních, tj. bezprostředně po instalaci herních a sportovních prvků, provést osobou s odbornou způsobilostí v oboru herních a sportovních zařízení prověření shody s odpovídajícími evropskými normami, popřípadě i posouzení rizik. Provozovatel může prověrku herních a sportovních prvků po instalaci zajistit prostřednictvím osoby s odbornou způsobilostí; tato osoba provádí inspekci na principech nestrannosti a nezávislosti s prokázáním odborné způsobilosti. Zaměření inspekce herních a sportovních prvků po instalaci zahrnuje například prověření úplnosti dokumentace a důsledné provedení inspekce a posouzení možných nedostatků a neshod s normami, např. ve vztahu k instalaci herních a sportovních prvků včetně náležitého proměření testovacími kalibrovanými šablonami.

Aby se předešlo úrazům, je provozovatel povinen zajistit provádění pravidelné inspekce s následnou samostatnou údržbou všech jím spravovaných veřejných zařízení.

Běžná vizuální inspekce (kontrola) umožňuje rozeznat nápadné zdroje nebezpečí, které mohou být způsobeny např. používáním, nešetrným zacházením, vandalismem nebo povětrnostními podmínkami. Běžnou vizuální inspekci provádí provozovatelem pověřená osoba, která je poučená o jejím provádění. O provedení běžných vizuálních inspekcí se vyhotoví jednorázový zápis v provozní dokumentaci, při zjištění závady se zápis provádí vždy. Četnost inspekcí závisí na intenzitě využívání veřejného zařízení; pro některá veřejná zařízení, např. ta, jež jsou vystavena ve vysoké míře vandalismu, může být nezbytná denní prohlídka tohoto typu.

Provozní inspekce je podrobnější kontrolou ověřující funkci a stabilitu zařízení, zvláště z hlediska opotřebení používáním, vlivy počasí apod. Provozní inspekci provádí provozovatelem pověřená osoba, seznámená (proškolená) s charakterem herních či sportovních prvků na daném veřejném zařízení a s povinnostmi jejich údržby. V praxi to může být zaměstnanec provozovatele (s osobní odpovědností) i externí odborný subjekt. Četnost provozních inspekcí závisí na frekvenci užívání daného veřejného zařízení. Interval předepsaný normou bývá obvykle od jednoho do tří měsíců (podle místních podmínek a informací od výrobce/dodavatele herních a sportovních prvků). O provozních inspekcích se vedou vždy písemné záznamy, které musí být archivovány.

Roční nezávislá odborná inspekce je ve smyslu evropských norem „hlavní“ kontrolou, která se provádí za účelem nestranného, odborného posouzení celkové úrovně bezpečnosti veřejného zařízení, zejména jednotlivých herních a sportovních prvků, základů, dopadových ploch a povrchů, zejména na základě ověření shody s příslušnými evropskými normami, např. při posuzování změn úrovně bezpečnosti zařízení plynoucích z provedené montáže, opotřebení v důsledku běžného užívání, provedených oprav, dodatečně vestavěných nebo vyměněných částí, povětrnostních vlivů, známek rozpadu nebo koroze. Při jejím provádění osoba s odbornou způsobilostí v oblasti herních a sportovních zařízení v případě potřeby určí i míru rizika daného zařízení. Teprve na základě provedených inspekcí zajišťuje provozovatel opravy a údržbu.

B. Projekt veřejného zařízení

„Sledujeme naplnění záměru: Hra dítěte, ale i jeho bezpečnost. A proto hned od počátku: Normy! Normy! Normy!“

2. Neopomineme si s projektantem smluvně podchytit **DODRŽENÍ POŽADAVKŮ NA BEZPEČNOST DLE TECHNICKÝCH NOREM**

a. Shrnutí

Teze

- *Kreativita architekta či projektanta, zaměřená na podporu dětské hry i sportu, musí přirozeně respektovat nejen platné právní předpisy, ale i rámec bezpečnostních požadavků evropských norem.*
- *Vysoká architektonická úroveň veřejného zařízení, či naopak módní zaměření na „přírodní“ charakter veřejného zařízení, nemohou být realizovány na úkor plnění požadavků technických norem. Nenechme se oslnit mimořádně nápaditým návrhem: projektanta je třeba k dodržení norem smluvně zavázat.*
- *Je také nanejvýše vhodné provést nezávislé posouzení projektové dokumentace před zahájením stavby a instalace.*

b. Legislativní východiska

V České republice je zavedený režim posouzení shody herních prvků pro dětská hřiště před jejich uvedením na trh, neboť mezi stanovené výrobky ve smyslu zákona č. 22/1997 Sb., o technických požadavcích na výrobky se podle nařízení vlády č. 173/1997 Sb., kterým se stanoví vybrané výrobky k posuzování shody, řadí „zařízení dětských hřišť“ pod skupinu tzv. prostředků lidové zábavy. Shodu herního prvku musí tedy posoudit a potvrdit vydáním certifikátu autorizovaná osoba. Certifikaci podléhají i další zařízení řazené pod tuto skupinu, např. zařízení pro uživatele kolečkových sportovních potřeb (skateboardingová hřiště, nafukovací herní zařízení apod.).

Za splnění základních požadavků na výrobky se považuje splnění odpovídajících požadavků příslušných českých technických norem, které jsou zaváděny převzetím evropských norem (EN). Normy ve vztahu k provádění nařízení vlády č. 173/1997 Sb. jsou vyhlášovány ve Věstníku ÚNMZ jako normy určené (k tomu více viz dále).

Posouzení shody se nevztahuje a neaplikuje pro vlastní provozování veřejného zařízení. Herní prvky a další výše uvedená zařízení tedy musí splňovat podmínky požadavků technické normy, což je doloženo certifikátem. Ten je obvykle vystavený pro prototyp prvku před jeho instalací, a proto se certifikáty k herním prvkům, jak je uvedeno výše, nevztahují na prvky po instalaci na veřejném zařízení.

Povinné posouzení shody herních prvků pro dětská hřiště, odkazované v předcházejícím textu, však neplatí pro sportovní prvky a nářadí pro sportoviště a tělocvičny; to však neznamená, že by tyto prvky neměly vyhovovat požadavkům příslušných ČSN EN, např. s důrazem na vyloučení umístění nežádoucích předmětů na sportovní plochy, které pak vytváří riziko pro sport. Pro danou oblast je proto zásadní zákon č. 102/2001 Sb., o obecné bezpečnosti výrobků, jenž v ČR transponuje evropskou směrnici o obecné bezpečnosti výrobků. Účelem tohoto zákona je zajistit, aby výrobky uváděné na trh nebo do oběhu byly z hlediska bezpečnosti a ochrany zdraví pro spotřebitele bezpečné (v případech, kde neexistuje specifická regulace).

Platí tedy, že i když používání technických norem je obecně nezávazné, z hlediska principů dodržování požadavků citovaného zákona o obecné bezpečnosti výrobků je jejich aplikace

nanejvýš „výhodná“ a s ohledem na prevenci úrazů dětí a mládeže prakticky nenahraditelná, neboť posouzení rizik mimo rámec normy je nesmírně technicky náročné a nákladné.

Tedy: Může být prokázáno, že při zajištění bezpečnosti prvku bylo postupováno i jiným způsobem, než jakým uvádí technická norma, a sice posouzením rizik; při tomto postupu musí být v souladu se zákonem o obecné bezpečnosti výrobků doloženo, jaká rizika a konkrétní bezpečnostní kritéria jsou výrobcem stanovena a jak bylo zajištěno a doloženo (v procesu zkoušení – posouzení shody) jejich splnění.

Některé aspekty hygienických požadavků na provoz hřišť a sportovišť jsou upraveny zákonem č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví. Při hodnocení nebezpečných látek v zařízení a povrchu hřiště je nutné vycházet z obecně platných předpisů, jako je např. a zejména Nařízení (ES) 1907/2006 (dále jen REACH), včetně jeho následných změn. Návazně je pro zařízení dětského hřiště nebo pro povrchy tlumící náraz, kde se nesmí používat nebezpečné látky, které by mohly vyvolat škodlivé zdravotní účinky u uživatele zařízení, je zásadní norma ČSN EN 1176-1:2018 Zařízení a povrch dětského hřiště – Obecné a bezpečnostní požadavky a zkušební metody (dále jen ČSN EN 1176-1).

Seznam relevantních legislativních předpisů je průběžně aktualizován na adrese [Zde](#)². Aktuálně platný seznam připojujeme v příloze 1.

c. Normativní rámec a shoda s požadavky norem

Jak v souvislostech popsaných již výše, za splnění základních bezpečnostních požadavků na výrobky se považuje splnění odpovídajících požadavků příslušných českých technických norem, které jsou zaváděny převzetím evropských norem (EN). Normy ve vztahu k provádění nařízení vlády č. 173/1997 Sb. jsou vyhlášovány ve Věstníku ÚNMZ jako **normy určené**.

Pro specifikaci technických požadavků na výrobky, vyplývajících z nařízení vlády nebo jiného příslušného technického předpisu, může ÚNMZ po dohodě s ministerstvy a jinými ústředními správními úřady, jejichž působnosti se příslušná oblast týká, určit české technické normy (případně jiné normalizační dokumenty), obsahující podrobnější technické požadavky. Tyto normy jsou legislativně zavedeny jako „určené normy“.

V právních předpisech a nařízeních vlády ČR je pak na tyto normy odkazováno. Používání těchto norem uživateli zaručuje naplnění požadavků legislativy ČR, a tedy i jednodušší a kvalifikovanější uplatnění na trhu. To je stejné, jako v případě harmonizovaných a mandátových norem, ale s podstatným rozdílem – v případě harmonizovaných a mandátových norem splňuje výrobce/dodavatel služby nejen požadavky národních právních předpisů, ale i předpisů evropských. Jako určené normy jsou ovšem nezřídka vyhlášovány evropské normy, které jen nejsou stanoveny evropskými orgány jako harmonizované.

Aktuální seznamy určených norem se vztahují zejména k právním předpisům pro stavební výrobky (nařízení vlády č. 163/2002 Sb. v platném znění), k propojenosti evropského železničního systému (nařízení vlády č. 133/2005 Sb. v platném znění) a konečně k nařízení vlády č. 173/1997 Sb. v platném znění, které je balíčkem několika skupin výrobků určených pro „národní“ regulaci, nicméně určené normy byly vyhlášeny pouze pro herní prvky určené pro veřejná dětská hřiště.

Seznamy určených norem jsou přehledně vedeny v aplikaci, na níž je přístup ze stránek ÚNMZ – [Zde](#)³, resp. přímo na stránky aplikace je přístup [Zde](#)⁴.

Na herní a sportovní prvky pro veřejná zařízení se vztahuje několik desítek technických norem a dalších normativních dokumentů (k datu zpracování této studie přes 60). V příloze 2 této studie

² <https://www.overenehriste.cz/dokumenty/predpisova-zakladna.php>

³ <http://www.unmz.cz/urad/informacni-portal-unmz>

⁴ http://www.sgpstandard.cz/editor/unmz/?u=tech_poz/nehcn.htm

připojujeme aktuální seznam s tím, že technické normy procházejí pravidelnými revizemi a vznikají normy nové, takže takový seznam samozřejmě zastarává.

Konkrétně jsou komplexní informace o technických normách včetně předmětného oboru přístupné na následujících adresách:

- ÚNMZ, Informační portál předpisy a normy – [Zde](#)⁵;
- ČAS, ČSN online – [Zde](#)⁶;
- Na stránkách Ověřené hřiště – [Zde](#)⁷.

Alespoň krátce na tomto místě zdůrazníme, že pro dětská hřiště je nejdůležitější soubor norem ČSN EN 1176 Zařízení a povrch dětského hřiště sestávající z 11 částí. Např. část 1 se týká obecných a bezpečnostních požadavků a zkušebních metod, část 7 pokynů pro zřizování, inspekci, údržbu a provoz. Řada norem se pak týká specifických požadavků na jednotlivé herní prvky. Důležitost, která je i na evropské úrovni věnovaná problematice kvality provádění inspekci, je podpořena vydáním nové technické zprávy, již zavedené do soustavy ČSN – TNI CEN TR 17207:2020 Dětská hřiště a rekreační areály – Rámec pro odbornou způsobilost inspektorů.

Výše už bylo zmíněno, že pro zařízení dětského hřiště nebo pro povrchy tlumící náraz, kde se nesmí používat nebezpečné látky, které by mohly vyvolat škodlivé zdravotní účinky u uživatele zařízení, je zásadní norma ČSN EN 1176-1.

Také ve vztahu ke sportovním prvkům byla vydána celá řada evropských norem. Upozorňujeme zde na existenci i průřezových norem, vztahujících se na tato veřejná zařízení v horizontálním přístupu ke stanovení požadavků: např. se jedná o ČSN EN ISO 20957-1:2014 Stacionární tréninková zařízení – Část 1: Základní bezpečnostní požadavky a zkušební metody, ČSN EN 15312+A1:2011 Víceúčelové sportovní zařízení s volným přístupem – Funkční a bezpečnostní požadavky a metody zkoušení, anebo o ČSN EN 14 974: 2020 Skateparky – Bezpečnostní požadavky a metody zkoušení. V neposlední řadě explicitně zmíníme specifickou normu ČSN EN 15567, která se ve dvou částech týká požadavků na sportovní a rekreační zařízení – Lanové dráhy, anebo normy pro vybavení tělocvičen (ČSN EN 913:2019 Gymnastické náradí – obecné bezpečnostní požadavky a metody zkoušení, ČSN EN 1270:2006 Zařízení pro basketbal – funkční a bezpečnostní požadavky, zkušební metody).

Fotodokumentace

⁵ <https://www.unmz.cz/statni-zkusebnictvi/informacni-portal-unmz/>

⁶ <http://www.agentura-cas.cz/csn-online>

⁷ <https://www.overenehriste.cz/dokumenty/predpisova-zakladna.php>

3. Pamatujeme na KONZULTACE ZAJINTERESOVANÝCH STRAN PŘED ZAHÁJENÍM stavby a instalací prvků

a. Shrnutí

Teze

- *Konzultace před zahájením stavby je předpokladem nastartování dobré budoucí spolupráce odborníků zainteresovaných stran na budování veřejného zařízení.*
- *Jistě chápeme, že potíže ve vztahu k nesouladu veřejného zařízení s požadavky norem by měla být eliminována ještě ve fázi projektové přípravy. Zkušenosti ukazují, že doporučovaná konzultace alespoň nad hotovým projektem před zahájením stavby je projevem dobré vůle, s možností věci ještě řešit.*
- *Architekt: Za zásadní považují společné posouzení již koncepčního řešení. Zde se dá vyhodnotit vhodnost navrhovaných herních prvků a jejich rámcové prostorové uspořádání, včetně materiálového řešení povrchů a hrací plochy s ohledem na záměry provozovatele. Úzká spolupráce pak má pokračovat v průběhu projektové přípravy.*

Investorovi a budoucímu provozovateli veřejného zařízení je evropskými normativními dokumenty v rámci správné praxe doporučeno před vlastním zahájením realizace zorganizovat konzultace zainteresovaných stran (investor, realizátor – dodavatel, přejímající majitel, provozovatel, a v neposlední řadě předjímaná osoba – inspektor v oboru herních a sportovních zařízení k provedení nezávislé inspekce).

b. Podstata priority

Tato **konzultace před realizací stavby** je předpokladem dobré (budoucí) spolupráce odborníků zainteresovaných stran na budování veřejného zařízení – od konstruktéra po nezávislého inspektora; slouží k posouzení návrhu a uspořádání veřejného zařízení před zahájením stavebních prací. Předmětem konzultací je společné projednání projektu z hlediska splnění záměru a projektu ve vztahu ke splnění požadavků předpisů a norem. Optimálně by k těmto konzultacím mělo docházet v průběhu přípravy projektu. Při dobré vůli ve fázi před vlastní realizací není problém ještě bezkonfliktně řešit a odstranit případné nesoulady s požadavky norem zamýšleného projektu.

C. Stavba a instalace hřiště či sportoviště

Motto: „Nedostatky, které se nepodchytí nyní, mohou být neodstranitelné!“

4. Sledujeme důsledné plnění POVINNOSTÍ VÝROBCE A DODAVATELE, včetně provádění montáže (instalace)

a. Shrnutí

Teze

- *Výrobce prvků a dodavatel veřejného zařízení nás musí odpovědně informovat o výrobku a instruovat o jeho správném používání.*
- *Výrobce prvků a dodavatel veřejného zařízení nás provozovatele nemohou omezovat ve výběru osoby/subjektu pro provádění nezávislých inspekci (kontrol).*
- *Architekt: Projektant má samozřejmě zájem na dobrém výsledku díla, a tedy o komunikaci všech zainteresovaných v průběhu realizace. Podporuje tedy posouzení rozpracovaného díla před dokončením instalace, kdy lze podchytit případné nedostatky, vzniklé při realizaci projektu. Zkušenost ukazuje, že z hlediska dodavatelsko-odběratelských vztahů je pro investora náprava v této fázi výrazně snazší a operativnější, než po dokončení díla.*

Osoba výrobce či dodavatele, která uvedla herní či sportovní prvek na trh ve smyslu zákona č. 22/1997 Sb. o technických požadavcích na výrobky a zákona č. 90/2016 Sb. o posuzování shody stanovených výrobků při jejich dodávání na trh, je povinna dodržet řadu povinností. Týkají se jak obecných požadavků, tak specificky požadavků pro herní či sportovní prvky.

b. Všeobecné povinnosti výrobce

Indikativní výčet těchto povinností následuje:

- Zajišťovat, aby výrobky byly navrhovány a vyráběny v souladu se stanovenými požadavky;
- vyhotovit technickou dokumentaci a provést nebo si nechat provést postup posouzení shody stanovený nařízením vlády (zde NV č. 173/1997 Sb.); po prokázání shody je výrobce povinen vypracovat EU prohlášení o shodě nebo jiný dokument potvrzující shodu (dále jen "prohlášení o shodě");
- uvést na výrobku informační a identifikační údaje o výrobku a identifikační údaje a kontaktní údaje týkající se jeho osoby, zajistit, aby k výrobku byly přiloženy jasné a srozumitelné instrukce a bezpečnostní informace v českém jazyce;
- vést evidenci stížností a nevyhovujících výrobků a výrobků, které stáhl z oběhu, a informovat o těchto skutečnostech distributory, kterým tyto výrobky dodal;
- pokud se domnívá nebo má mít důvod se domnívat, že výrobek, který uvedl na trh, není v souladu se stanovenými požadavky, je povinen bez zbytečného odkladu přijmout nezbytná a účinná opatření k uvedení výrobku do souladu se stanovenými požadavky, nebo stáhnout výrobek z trhu nebo z oběhu;
- pokud výrobek představuje riziko ohrožení života, zdraví, majetku nebo životního prostředí, anebo jiného veřejného zájmu („riziko“), je výrobce povinen o tomto riziku a o jeho povaze a příčinách, jakož i o přijatých opatřeních nebo o stažení výrobku z oběhu nebo z trhu, bezodkladně informovat orgán dozoru.

c. Specifické povinnosti výrobce

Výrobce – dodavatel je povinen poskytnout některé další informace, které specifikují povinnosti ve vztahu k jednotlivým normám, týkajících se herních a sportovních prvků veřejných zařízení, např. návody na instalaci, na použití, doporučení k četnosti inspekci atp.

Každý herní či sportovní prvek a jeho součásti mají být užívány, udržovány a kontrolovány podle návodu výrobce a v intervalech, které určuje norma. Výrobce ve svých návodech informuje např. o materiálových vlastnostech výrobků, které je třeba vzít na zřetel, neboť mohou ovlivňovat četnost provozních inspekci. Uvádí rovněž návody k používání herních či sportovních prvků a upozorňuje na místa, na která je třeba se zaměřit při inspekci.

Připomínáme, že výrobce prvků a dodavatel veřejného zařízení nemají provozovatele omezovat ve výběru osoby/subjektu pro provádění nezávislých inspekci, ani tyto osoby určovat, resp. provozovatel by na takovou podmínku nikdy neměl přistoupit. Právě tak nemá výrobce u dodaného zařízení zapracovat do smluvních vztahů s provozovatelem spojení servisu s roční nezávislou inspekci, prováděnou jeho společností, či s ním svázaným subjektem.

Nabývají a dále budou velmi nabývat povinnosti výrobce ve vztahu ke zdravotním/hygienickým aspektům prvků a dopadových ploch. Od 1. listopadu 2018 norma ČSN EN 1176-1 stanovuje takový požadavek v části 4.1.6, a sice že nebezpečné látky nesmí být v zařízení dětského hřiště nebo v povrchu tlumícího náraz použity způsobem, který vyvolává zdravotní negativní účinky. S plněním této povinnosti jsou zatím z hlediska investorů/provozovatelů veřejných zařízení problémy (tedy pokud si je vůbec uvědomují), kupodivu nikoliv z pozice certifikujících orgánů.

Postoj SZÚ potvrzuje, že osoba výrobce či dodavatele musí doložit, že použité materiály jsou vhodné pro výstavbu zařízení pro hry a sport dětí a mládeže a jsou v souladu s příslušnými evropskými normami. Zvýšená pozornost musí být věnována výběru materiálu tam, kde se očekává přímý kontakt s kůží nebo kdy zařízení je vystaveno klimatickým podmínkám, jako je např. vysoká teplota.

Pro provozovatele z norem vyplývá, že jeho pozornost musí být věnována ztrátě vlastností povrchu tlumícího dopad, např. z důvodu intenzivního používání, vandalizmu, umístění, znečištění ovzduší nebo vlivem stárnutí (vystavení ozonu, UV záření, tepla, chladu). Některé z těchto aspektů jsou i bezprostředně závislé na korektním a smluvně dobře upraveném vztahu provozovatele a dodavatele/výrobce.

V materiálech z plastů a pryží určených pro výstavbu zařízení pro hry a sport dětí a mládeže z hlediska zdravotních rizik jde především o „látky vzbuzující mimořádné obavy“ (SVHC), vymezované ve vazbě na nařízení EU REACH. Mezi zakázané chemické látky patří mimo jiné azbest, olovo, formaldehyd, černouhelné dehtové oleje, karbolineum, polychlorované bifenyly (PCB) a polycyklické aromatické uhlovodíky (PAU).

Omezení pro předměty, jestliže jejich libovolné pryžové nebo plastové součásti, které za běžných nebo běžně předvídatelných podmínek použití přicházejí do přímého a dlouhodobého nebo opakovaného krátkodobého styku s lidskou kůží nebo ústní dutinou, a pro hračky, včetně hraček pro pohybovou aktivitu, a předměty pro péči o děti jsou uvedeny v příloze XVII nařízení REACH, položce 50, sloupci 2, odstavci 5, 6. V případě, že prostory dětských venkovních a vnitřních hřišť a sportovišť jsou určena i pro děti do 3 let věku, neměl by obsah ve vybraných chemických materiálech v zařízení přesahovat limity uvedené v příloze XVII nařízení REACH, položce 50, sloupci 2, odstavci 6.

Nebude-li tento limit splněn, je třeba provést pro použití těchto výrobků z pryže hodnocení zdravotních rizik. U zařízení určených pro starší děti, a to od 3 let věku výše, je nutné provést pro použití výrobků především z pryže hodnocení zdravotních rizik, tak aby byly splněny požadavky normy ČSN EN 1176-1.

d. Instalace prvků

Herní či sportovní prvek má být instalován bezpečně, ve shodě s pokyny výrobce, s požadavky technických norem a s platnou legislativou, včetně stavebního zákona. Problematika stavebního zákona je ovšem mimo rámec této studie.

Za vlastní provedení instalace a montáže je zodpovědný subjekt, který ji provádí (často to bývá dodavatel či výrobce prvků a celého veřejného zařízení, ale také smluvní stavební firma aj.). Po převzetí provozovatelem závisí dělení zodpovědností na konkrétních smluvních záručních podmínkách.

Připomínáme, že problematika certifikátů ve vztahu k prokázání shody s bezpečnostními požadavky, je předmětem zásady č. 2.

Z hlediska ochrany zájmů samotného provozovatele veřejného zařízení, ale především účinného naplnění principů správné praxe, vyplývajících z evropských norem, se doporučuje, aby si provozovatel před jeho převzetím objednal nezávislé inspekce veřejného zařízení, ve formě konzultace již před instalací (popsáno výše) a dále kontrolu během instalace a zejména inspekci po instalaci (obojí v následujícím).

5. NEZÁVISLÉ INSPEKCE si zajistíme již BĚHEM STAVBY A INSTALACE

a. Shrnutí

Teze

- *V této fázi lze ještě podchytit možné nesoulady budovaného veřejného zařízení a prvků na něm umístěných s požadavky normy.*
- *Mnoho závad bývá způsobeno chybnou instalací, či odchýlením se stavebních a instalačních prací od projektu.*

Je důležité zajistit sledování výstavby provedením nezávislé inspekce během realizace (a to nejen prostřednictvím stavebního dozoru; předmětná kontrola nenahrazuje stavební dozor, ten totiž podstatu této kontroly nezajistí); účelem je sledovat průběh realizace výstavby z hlediska dodržení norem.

b. Podstata nezávislých inspekcí během stavby a instalace

Inspekce během instalace se provádí v procesu výstavby veřejného zařízení a zahrnuje kontrolu bezpečnostních charakteristik, například těch, které by bylo obtížné kontrolovat po dokončení instalace. Předmětem inspekce je přesné vyměření bezpečnostních prostor, jejichž nedodržení by bylo po instalaci obtížné napravovat. (např. správné umístění prvků, kde se např. volný prostor nesmí překrývat s rozsahem pádu); častým prohřeškem, způsobujícím riziko úrazu, je chybně umístěný betonový obrubník, který zasahuje do bezpečnostního prostoru, anebo je houpačka umístěna blízko oplocení.

6. Neopomenutelné je pro nás provedení NEZÁVISLÉ INSPEKCE PO INSTALACI (vstupní inspekce)

a. Shrnutí

Teze

- *Převzít zařízení k provozu bez této kontroly, je kupováním zajíce v pytli.*
- *Inspekce musí být nezávislá, tedy nelze akceptovat kontrolu provedenou výrobcem/dodavatelem, či jinak svázaných subjektem s opravami prvků, provozem apod.*

b. Podstata vstupní inspekce

Inspekce po instalaci (vstupní inspekce) se provádí před otevřením / zpřístupněním zařízení pro veřejnost, resp. před převzetím zařízení od dodavatele provozovatelem; je v zájmu provozovatele, aby zajistil na dokončených nových veřejných zařízeních po instalaci odbornou inspekci s proměřením, zda hříšně splňuje požadavky příslušné technické normy a bylo správně instalováno.

Podobně, jako je tomu v případě roční hlavní inspekce, norma EN 1176-7 vyžaduje, aby i tuto inspekci prováděla nezávislá, odborně způsobilá osoba (k tomu podrobněji viz „příkázání“ 8). Certifikáty vystavené pro prototypy na umístěné prvky totiž obecně zaručují shodu s požadavky technických norem pouze před instalací prvků.

D. Povinnosti provozovatele

„Provozovatel hřiště a sportoviště je odpovědný za zdraví a bezpečnost našich dětí ...!“

7. Důsledně plníme své VŠEOBECNÉ ZÁKLADNÍ POVINNOSTI provozovatele

a. Shrnutí

Teze

- *Provozovateli napomůže trochu byrokracie a administrativních kroků: vyplatí si pečlivě sepsat některé procesní náležitosti – systém řízení bezpečnosti, plán běžné údržby apod.*
- *Při výběru materiálů nebo hmoty pro zařízení dětského hřiště nebo povrchu tlumícího dopad je nutné zvážit jeho možný toxický účinek na zdraví a životní prostředí.*

b. Systém řízení bezpečnosti

Provozovatel zajišťuje bezpečný provoz veřejného zařízení a je za bezpečnost provozu přímo zodpovědný.

Norma ČSN EN 1176-7 vyžaduje po provozovateli zavedení **systému řízení bezpečnosti**. Pro tento účel může jako východisko sloužit Metodické doporučení SZÚ a dokumenty citované v přílohách vztahující se k postupům správné praxe provozu veřejných zařízení. Termín „řízení bezpečnosti“ je definován jako systém zavedený provozovatelem veřejného zařízení za účelem vymezení, udržování a pokud je třeba, za účelem zlepšení bezpečnosti zařízení jako celku, včetně prvků a povrchů.

c. Plán běžné údržby

Každý herní či sportovní prvek a jeho součásti mají být užívány, udržovány a kontrolovány podle návodu výrobce a v intervalech, které určuje norma. Výrobce ve svých návodech informuje např. o materiálových vlastnostech výrobků, které je třeba vzít na zřetel, neboť mohou ovlivňovat četnost provozních inspekcí. Uvádí rovněž návody k používání herních či sportovních prvků a upozorňuje na místa, na která je třeba se zaměřit při kontrole.

Provozovatel zajistí plánování údržby a inspekci, evidenci zjištěných závad, drobné i celkové opravy, ale také čištění v intervalech podle potřeby a u některých druhů herních a sportovních prvků i mazání, konzervaci apod.

Aby se snížilo riziko úrazu, provozovatel zajistí vypracování, zavedení a dodržování odpovídajícího PLÁNU BĚŽNÉ ÚDRŽBY. Plán stanovuje údržbu prvků a jiných částí zařízení, pokyny pro postup při stížnostech, zjištění závad apod. Taková opatření zahrnují např.:

- utažení upevňovacích prvků;
- obnovení nátěru a novou úpravu povrchů zařízení;
- údržbu všech povrchů tlumících nárazy;
- promazání ložisek;
- obnovu označení vybavení za účelem indikace výšky náplní sypkého materiálu;
- čištění;
- odstranění cizích předmětů, např. skleněných střepů a jiných ostrých předmětů;
- obnovení sypké náplně na její správnou úroveň;
- údržbu volných ploch.

d. Inspekce herních a sportovních prvků

Inspekce herních a sportovních prvků umístěných na veřejném zařízení a veřejného zařízení jako celku sestává ze tří vzájemně se doplňujících segmentů: běžné vizuální inspekce, provozní

inspekce a pravidelné nezávislé odborné inspekce (hlavní roční inspekce). Principy jsou stručně popsány v samostatném „příkázání“ 8.

Žádná norma ani žádný jiný předpis výrobce neopravňuje k tomu, aby určoval (či jakýmkoli způsobem podmiňoval), kdo může, nebo kdo bude u jeho výrobků provádět roční nezávislé odborné inspekce. K pojmu nezávislost inspekce odkazujeme rovněž na zásadu uvedenou pod č. 8.

Plánování inspekcí zohledňuje místní podmínky a pokyny výrobce s ohledem na materiálové vlastnosti výrobku, jež mohou ovlivnit nezbytnou četnost inspekcí. Plán by měl být sestaven s ohledem na provoz, opravy a údržbu zařízení. Servisní práce a opravy (např. výrobcem, dodavatelem) nejsou součástí inspekce, nýbrž probíhají od inspekce odděleně, samostatně.

Jestliže byly v průběhu inspekce objeveny závažné neshody ohrožující bezpečnost, musí být bezodkladně odstraněny. Pokud to není možné, je třeba zařízení zajistit proti použití, např. jeho znehybněním nebo odstraněním.

Plán inspekcí a závěrů z prohlídek a odborných technických inspekcí s podkladem o provedených opravách je nutnou evidencí, kterou uschovává provozovatel k prokázání péče o bezpečný provoz.

Výběr odborně způsobilé osoby k provádění pravidelné nezávislé odborné inspekce je výhradně volbou provozovatele. Provozovatel by ve vlastním zájmu měl brát v úvahu: nezávislost, odbornou způsobilost, pojištění pro inspekční činnost a další aspekty ve vztahu k odborně způsobilé osobě. Na základě zkušenosti z praxe zdůrazňujeme, že někdy bývá odborná způsobilost v oblasti dětských hřišť a sportovišť buď z nevědomosti, anebo i záměrně, dezinterpretována a zaměňována s nesouvisejícími oblastmi, např. s oblastí bezpečnosti a ochrany zdraví při práci (BOZP), která nemá se způsobilostí pro inspekce veřejných zařízení předmětné studie nic společného.

U provozních inspekcí musí brát provozovatel v úvahu místní podmínky, jež mohou ovlivnit nezbytnou četnost inspekcí.

e. Provozní dokumentace

Provozní dokumentace eviduje výstupy všech činností, které jsou součástí řízení bezpečnosti. Provozovatel by měl vést následující záznamy a dokumentaci:

- prohlášení výrobce o shodě vydané na základě certifikátu (toto je v případě herních prvků dětského hřiště povinné, v případě sportovišť, tělocvičen a podobných veřejných zařízení nepovinné); doporučuje se vyžadovat i certifikát o provedeném posouzení shody každého herního prvku třetí stranou a „závěrečný protokol“, neboť má být nedílnou součástí certifikátu; protokol obsahuje technickou specifikaci výrobků a vyobrazení výrobků, případně i další protokoly o provedených zkouškách;
- výrobcem dodanou konstrukční a nabídkovou dokumentaci a katalogový/technický list – pro každý herní či sportovní prvek, vystavený výrobcem a zahrnující podrobné specifické parametry prvku, podmínky pro instalaci aj.;
- pokyny výrobce pro provádění četnosti inspekcí a údržby;
- záznamy provozovatele, např. (provozní) deník (záznamy o provozních inspekcích, údržbě, plánech a hodnocení bezpečnosti řízení);
- protokoly o vstupních a ročních nezávislých inspekcích; případně další protokoly;
- provozní řád.

Tato dokumentace má být přístupná v případě potřeby pro údržbu, inspekce, opravy; důležitá je zejména při šetření úrazu či jiné nehody.

K obsahu těchto dokumentů podrobněji v dokumentech odkazovaných v přílohách zejména v Příručce správné praxe.

f. Generální odpovědnost provozovatele a osobní zodpovědnost jednotlivce

Je třeba poukázat na osobní odpovědnost vyplývající z občanského zákoníku; týká se totiž nejen statutárních zástupců provozovatelů, ale i osob, které mají bezpečný provoz veřejného zařízení v pracovní náplni (a tedy zodpovědných za odstraňování závad zjištěných provozními či ročními inspekcemi atp.), či zaměstnanců zodpovědných za provádění provozních inspekcí během roku. Doporučuje se proto písemně upravit vymezení a zajistit osobní odpovědnosti i zodpovědnosti zaměstnanců či pověřených osob (externích).

V této souvislosti je třeba zdůraznit, že provozovatel se principiálně nezabývá své odpovědnosti za bezpečný provoz veřejného zařízení, když výkon vlastního technického provozu a správy veřejného zařízení přenesl na třetí osobu, což se běžně děje (technická správa zeleně, hřišť atp.). A proto je v zájmu provozovatele, aby roční hlavní inspekce smluvně zajišťoval on, včetně výběru inspektora (viz Odborná způsobilost osoby provádějící inspekci, v bodě 8); tímto přístupem a postupem si zajistí přehled o stavu herních a sportovních zařízení, za které nese odpovědnost.

g. Kvalita služby a cena

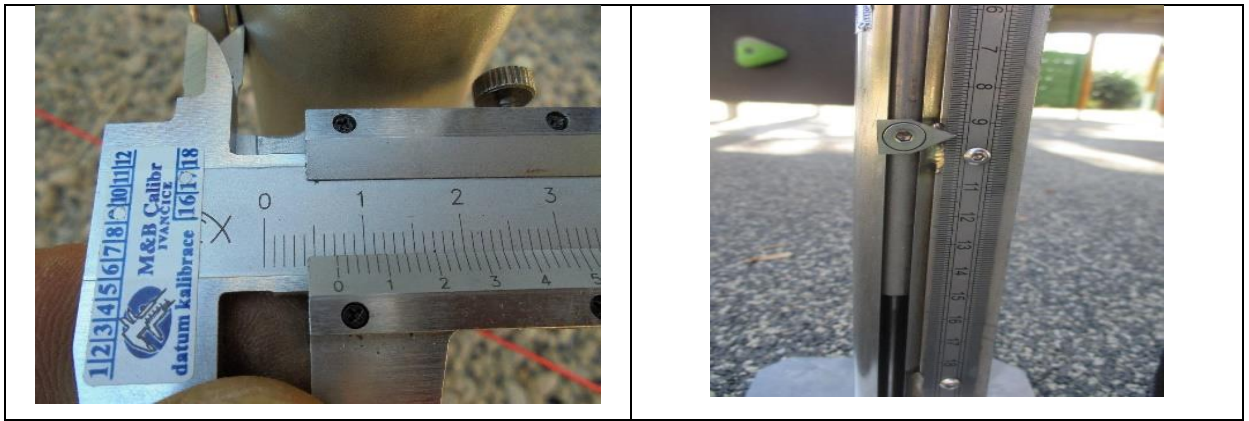
V neposlední řadě je třeba zmínit se i o vztahu kvality a ceny výrobků i služeb. Neboť úspora se při zajištění bezpečnosti dětí a mládeže mnohdy nevyplácí. Úspora při nákupu levných herních prvků většinou vyžaduje vysoké náklady na údržbu během provozu, vyžaduje zvýšenou pozornost provozovatele v průběhu provozování a přináší i větší rizika úrazu, neboť dochází zpravidla k častým opravám.

Právě tak nedostatečně provedená inspekce dětského hřiště, tělocvičny či sportoviště, bez proměření testovacími sondami k zjištění případných výrobních nebo montážních závad a bez úrovně kvality, nemá pro provozovatele praktický význam. Bez ohledu na zavedené systémy musí mít inspektoři potřebnou odbornou způsobilost k plnění úkolů.

Osoba nebo společnost provádějící roční hlavní inspekci nebo inspekci po instalaci musí být nezávislá (viz TNI CEN TR 17207:2020). Inspektor (osoba odborně způsobilá) provádí rovněž kontrolu dopadových pryžových ploch a určí např. na základě opakované zkoušky HIC podle ČSN EN 1177, zda je stávající útlum pryžové plochy dostatečný.

Fotodokumentace: Nekvalita výrobků se brzy nevyplácí. I roční inspekce musí být na úrovni, jen tak chrání uživatele před riziky a vytváří záruku pro provozovatele. Kvalitně provedená inspekce je náročná. Úspory na inspekční činnosti se nevyplácí.

h. Hygienické aspekty provozu venkovních veřejných zařízení

Venkovní hrací plochy musí splňovat základní hygienické požadavky pro provoz venkovních hracích ploch ve smyslu zákona č.285/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví. Principiálně dle podkladů SZÚ:

- Venkovní hrací plocha – je plocha určená pro hry dětí, která k tomuto účelu byla kolaudována a má svého provozovatele. Specificky je definována pro školská zařízení anebo pro předškolní zřízení – obojí mohou totiž mít výlučné bezpečnostní a zdravotní požadavky a vymezení.
- Písek – kopaný písek, musí vyhovovat limitům pro vybrané indikátory mikrobiologického, parazitologického a chemického znečištění písku, uvedených ve vyhlášce č. 238/2011 Sb., o stanovení hygienických požadavků na koupaliště, sauny a hygienické limity písku v pískovištích venkovních hracích ploch, ve znění pozdějších předpisů.
- Provozovatel venkovní hrací plochy určené pro hry dětí je povinen zajistit, aby písek užívaný ke hrám dětí v pískovištích nebyl mikrobiálně, chemicky a parazitárně znečištěn nad hygienické limity upravené prováděcím právním předpisem. Podmínky provozování takové hrací plochy s pískovištěm, režim údržby a způsob zajištění stanovených hygienických limitů upraví provozovatel v provozním řádu. Opatření na zabránění nebo odstranění kontaminace písku a hracích ploch – jsou myšlena nespécifická opatření vedoucí k minimalizaci mikrobiologického znečištění jako je například zábrana vstupu volně pobíhajících zvířat, zakrytí pískoviště apod. Systém opatření je zanesen do provozního řádu hracích ploch.
- Provozní řád – obsah je upraven § 13 odst. 2 zákona o ochraně veřejného zdraví.
- Metody parazitologických stanovení, metody stanovení mikrobiologických indikátorových mikroorganismů a stanovení požadovaných chemických ukazatelů v písku jsou uvedeny v přílohách k pokynu hlavního hygienika k zajištění jednotného postupu při kontrolách pískovišť venkovních hracích ploch (č. j. MZDR 35023/2004 HEM).
- Státní zdravotní dozor pískovišť venkovních hracích ploch – je stanoven zákonem č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví, ve znění pozdějších předpisů (§ 84 odst. 1 písm. a), h), i) a § 100).

i. Resortní metodická doporučení

Metodické doporučení MZ a SZÚ

Pro správné provozování herních a sportovních zařízení vydal Státní zdravotní ústav „čerstvě“ Metodické doporučení k zajištění a zvýšení ochrany zdraví a bezpečnosti dětí a mládeže – SPRÁVNÁ PRAXE BEZPEČNÉHO PROVOZU VEŘEJNÝCH ZAŘÍZENÍ PRO HRY A SPORT DĚTÍ A MLÁDEŽE (dětských hřišť, sportovišť, tělocvičen apod.) (dále jen Metodické doporučení).

Metodické doporučení nahradilo již poněkud překonané doporučení vydané SZÚ v r. 2007⁸ a zohledňuje dosavadní vývoj evropské normalizace v tomto oboru, stejně jako další nástroje a dokumenty, včetně nadresortních programů, jako jsou Zdraví 21 (MZ), Národní politika kvality a Program Česká kvalita (MPO) aj.

Cílem Metodického doporučení je posílit přístupy k bezpečnému provozování jednotlivých prvků i celých veřejných zařízení včetně řízení provozu a podmínek údržby a zajištění bezpečnosti účinnými kontrolními mechanismy. Metodické doporučení bylo zpracováno v souladu s národní legislativou a evropskými normami; jejím základním účelem je správná aplikace norem na základě aktuálních praktických, technologických či vědeckých znalostí a zkušeností.

Metodická informace MŠMT

Pro resort školství a tělovýchovy vydalo MŠMT již před lety podobný dokument, který seznamuje provozovatele s postupy správné praxe v tomto resortu.

Odkazy na uvedené resortní metodiky jsou uvedeny v příloze 3.

8. Nekompromisně UPLATŇUJEME TŘÍSTUPŇOVOU INSPEKCI PROVOZU U HERNÍCH I SPORTOVNÍCH ZAŘÍZENÍ

a. Shrnutí

Teze

- *Běžnou vizuální inspekci a provozní inspekci může provádět i poučený, resp. proškolený zaměstnanec provozovatele.*
- *Roční hlavní inspekce má být ve smyslu evropských norem nezávislá a prováděná osobou, která je odborně způsobilá na nejvyšší úrovni.*

b. Běžná vizuální inspekce

– slouží ke zjištění nápadných zdrojů nebezpečí způsobených vandalismem, používáním nebo povětrnostními podmínkami; jedná se např. o nebezpečí v podobě odlomených součástí prvků, střepů skla z rozbitých lahví či odhozených injekčních stříkaček. Tuto inspekci zajišťuje provozovatel svým poučeným pracovníkem, podle charakteru veřejného zařízení v závislosti na vytížení hřiště případně i každodenně, avšak v minimální frekvenci 1x týdně. V případě zjištění závad se provádí zápis. Zjištěné závady je nutno bezodkladně odstranit.

c. Provozní inspekce

– slouží ke zjištění závažnějších technických nedostatků herních a sportovních prvků, které nedokáže odhalit, resp. odstranit běžná vizuální inspekce. Inspekce by měla odhalit, například, projevy opotřebení prvků či jejich stabilitu. Tuto inspekci proto musí provádět osoba proškolená, může to být zaměstnanec provozovatele, ale i odborná firma. Inspekci je vždy třeba doložit zápisem o jejím provedení a případných zjištěných závadách. Inspekce se provádí zpravidla v intervalech 1-3 měsíců, dle doporučení výrobce s ohledem na materiál herního prvku, míru užívání dětského hřiště apod. Zjištěné závady je nutno bezodkladně odstranit. (Příklad zápisu o provedené provozní inspekci v příloze 4)

d. Roční hlavní inspekce

– provádí se za účelem zjištění celkové úrovně bezpečnosti veřejného zařízení – herních či sportovních prvků, základů a povrchů včetně proměření zkušebními šablonami, zda veřejné

⁸ SZÚ č.j. CHŽP 35-112/07-10, Metodické doporučení k zajištění ochrany zdraví a zvýšení bezpečnosti dětí a mládeže na dětských a sportovních hřištích i v tělocvičnách

zařízení a prvky na něm umístěné splňují požadavky odpovídajících částí EN 1176 či jiných příslušných norem. Ke změnám úrovně bezpečnosti může totiž docházet po jakýchkoliv úpravách provedených na základě **bezpečnostních** vlivů, zjištěných známek hniloby nebo koroze, s tím souvisejících provedených oprav nebo dodatečně přidaných nebo vyměněných částí atp.

Příkladem specifického zaměření roční hlavní inspekce je ztráta vlastností povrchu tlumícího dopad, např. z důvodu intenzivního používání, vandalismu, umístění, znečištění ovzduší nebo vlivem stárnutí (vystavení ozonu, UV záření, teple, chladu).

Výstupem této inspekce je zpráva o inspekci (též revizní zpráva apod.), na jejímž základě je nutno zjištěné závady bezodkladně odstranit.

Tuto inspekci má nezbytně provádět osoba nezávislá na provozovateli a výrobci a odborně způsobilá. K tomu uvádíme následující definiční vymezení.

e. Vymezení nezávislosti a odborné způsobilosti inspekci

Nezávislost osoby provádějící roční hlavní inspekci je vyžadována EN 1176-7, kde je uvedeno, že se jedná o odborně způsobilou osobu, která nebyla přímo zapojena do instalace zařízení a není zodpovědná za opravy a provoz.

V ČR byla konsensuálně vymezena samoregulační opatření v rámci Odborné sekce pro infrastrukturu kvality Rady kvality České republiky. Zveřejněna byla např. v Příručce správné praxe pro bezpečný provoz veřejných zařízení pro hry a sport dětí a mládeže (dětských hřišť, sportovišť, tělocvičen apod.), ISBN 978-80-87719-20-6, SČS 2016.

Zdůrazňujeme zejména: Osoba musí být nezávislá na zainteresovaných stranách, konkrétně –

- Osoba se nesmí účastnit žádných činností, které mohou být ve střetu s nezávislostí jejího úsudku a integrity prováděné kontroly.
- Například se nesmí angažovat ve výrobě, dodávkách, instalaci, nákupu, vlastnictví, užívání či údržbě předmětu inspekce.
- Osoba nesmí být součástí právního subjektu, který se podílí na návrhu, výrobě, dodávkách, instalaci, nákupu, vlastnictví, užívání nebo údržbě předmětu inspekce.
- Osoba nesmí být s takovým subjektem provázána (například smluvními vztahy).

Tyto aspekty by provozovatel měl mít velmi dobře vyhodnoceny a ošetřeny i z důvodu, že zajištění vlastního technického provozu a správy veřejného zařízení je často přenášeno na třetí osobu (technická správa zeleně, hřišť atp.), která pak zajišťuje nejen provozní činnosti, ale zadává k nezávislému provedení i roční hlavní inspekce. Provozovatel se ale principiálně nemůže zbavit své odpovědnosti za bezpečný provoz veřejného zařízení, a proto je v jeho zájmu, aby roční hlavní inspekce smluvně zajišťoval on, včetně výběru inspektora (viz dále); tímto přístupem a postupem si zajistí přehled o stavu herních a sportovních zařízení, za které nese odpovědnost.

Odborná způsobilost osoby provádějící inspekci zahrnuje odpovídající a dostatečné odborné proškolení, dovednosti a znalosti k výkonu kontroly; odborná způsobilost je definována a vyžadováno pro provádění inspekce v již citované normě EN 1176-7, a podstata odborné způsobilosti je vymezena normalizačním dokumentem – CEN TR 17207 Dětská hřiště a rekreační areály – Požadavky na kvalitu a způsobilost inspektorů (2017), a to nejen pro herní ale i pro sportovní zařízení. Komplexní informace o věcné podstatě toho není předmětem této analýzy. Je však realitou, že na trhu existuje mnoho osob, které se prokazují nedůvěryhodnými doklady své způsobilosti. Doporučuje se proto obracet na subjekty, které disponují doklady, že jsou součástí akreditovaných vzdělávacích systémů, např. modelu spravovaného Českou společností pro jakost akreditovaném Českým akreditačním institutem, společností založenou státem. Doporučujeme před uzavřením smlouvy na inspekci vyžadovat doložení dokladu o splnění požadavků uvedené technické zprávy TNI CEN-CEN TR 17207:2020.

f. Specifické inspekce nad rámec třístupňové kontroly

Inspekce po úrazu – provádí se nezávislou osobou po vážném úraze na veřejném zařízení za účelem analýzy a posouzení bezpečnosti veřejného zařízení a pomoci při určení, zda situace vyžaduje bezodkladná opatření.

g. Obsah zprávy o inspekci

Zpráva o inspekci – je dokument vytvořený na základě provedené inspekce veřejného zařízení, minimálně splňující požadavky technické zprávy TNI CEN-CEN TR 17207:2020.

- Kritéria pro inspekci (uvedení příslušných zákonů, a právních předpisů, technických norem, vyhlášek a metodik, týkajících se kontrolovaného veřejného zařízení)
- Rozsah inspekce (co bylo/nebylo kontrolováno, např. mobiliář, oplocení apod., na základě objednávky či smlouvy s provozovatelem)
- Identifikace inspektora (doložení odborné způsobilosti pro inspekční činnost herních a sportovních zařízení, pojištění pro inspekční činnost, kalibrační listy zkušebních a měřících prostředků)
- Fotodokumentace prvku se zjištěnými závadami, foto detaily závad, popis závad s odkazem na příslušnou normu
- Návrh k opravám
- Zjištění z proměření dopadových ploch u herních i sportovních prvků, a to jak ze sypkých, tak z pryžových materiálů (EPDM)
- Závěr – vyhovuje/nevyhovuje požadavkům příslušné ČSN EN, upozornění, dodatky.

Příklad z praxe – Stížnost ředitelky školy na provádění ročních inspekci (aneb „levné služby“)

Stížnost na nekvalitní provedení roční inspekce – popis (reálný příklad)	Pravidla správné praxe – kvalitní roční kontrola (inspekce)
<ul style="list-style-type: none">- Provedena inspekce pouze herních prvků, ostatní druhy prvků či vybavení odmítnuty k provedení kontroly- Služby inspekce prováděna bez používání žebříku (v tělocvičně!)- Nebyly použity kalibrované testovací šablony- Inspektor nedokáže provést stanovení rizik- V průběhu inspekce nekomunikuje, nekonzultuje, neposkytuje jakékoliv informace- Odmítnutí provedení vstupní kontroly- Nezajištěno proškolení pedagogů, tělocvikářů, či jiných zaměstnanců zodpovědných za provoz- Z komunikace vyplynula neznalost aktuální legislativy a požadavků ČSN EN- Vystavena neprůkazná revizní zpráva bez závěru, atd...	<ul style="list-style-type: none">- Provedení nezávislou, odborně způsobilou osobou- Zapojení do profesní asociace, kde se průběžně vzdělává v požadavcích rozvíjejících se norem a legislativy- Používá kalibrované testovací zkušební šablony- Její odborná způsobilost umožňuje provádět kompletní inspekce – na herních i sportovních zařízení- Provádí analýzu rizika a její přínosy včetně fotodokumentace- Kontrola stropního kotvení v tělocvičnách je nejdůležitější- Revizní zpráva je jasná a průkazná- Provozovateli poskytuje informace- Je schopen provádět všechny stupně kontrolní činnosti, porozumět závadám a problémům s pomocnými zařízeními včetně plotů, bran, mobiliáře apod.- Je schopen poskytnout potřebné proškolení- Má praktickou zkušenost identifikovat závady- Identifikuje rostliny a vegetaci s potenciálními riziky v dětských hřištích nebo v jejich blízkosti.- Orientuje se v legislativě a vedení provozních dokladů

E. Ostatní nástroje správné praxe

„Nepodceňujme administrativní a samoregulační nástroje přispívající k bezpečnosti provozu hřiště a sportoviště!“

9. Pečlivě zpracujeme NÁVŠTĚVNÍ ŘÁD a PROVOZNÍ ŘÁD

a. Shrnutí

Teze

- *Návštěvní a provozní řády nejsou zbytečnou administrativní „buzerací“; nepodceňujte je!*

b. Příklady Návštěvního a provozního řádu

Viz příloha 5

10. Činíme vše potřebné pro PREVENCI ÚRAZŮ DĚTÍ, např. S VYUŽITÍM PROGRAMU ČESKÁ KVALITA

a. Shrnutí

Teze

- *Přijímat samoregulační opatření jsou pro provozovatele velmi doporučovaným přístupem. Sledujte postupy správné praxe; jak poznat důvěryhodnou značku kvality?*

Při poskytování bezpečných služeb mohou být pro provozovatele velmi užitečné samo-regulující nástroje např. značka kvality spravovaná v důvěryhodných systémech. Takovým je např. Program Česká kvalita v rámci Národní politiky kvality, či postupy správné praxe pro provoz veřejného zařízení.

b. Program Česká kvalita

Program Česká kvalita je program podpory prodeje kvalitních výrobků a poskytování kvalitních služeb podporovaný vládou České republiky. Program je součástí Národní politiky kvality. Program Česká kvalita je garantován vládou a vznikl na základě usnesení vlády ČR č. 685 z 26. června 2002. Aktuálně je v programu 23 značek kvality.

Hlavním cílem programu je vytvořit jednotný systém, který umožní zviditelnit důvěryhodné a nezávislé značky kvality, které jsou založené na objektivním ověřování kvality výrobků nebo služeb třetí stranou a vyloučit značky bez vypovídací schopnosti, které jsou jako informace pro spotřebitele zavádějící.

Základním principem Programu Česká kvalita je skutečnost, že neexistuje jediná podporovaná značka kvality, ale že je vytvořen program, který umožňuje, aby se na trhu objevilo libovolné množství značek kvality různých cechů, společenstev, sdružení apod., avšak značek, které splňují, kromě jiného, jednu zásadní podmínku – že základní kvalitativní ukazatele ověřuje třetí, nezávislá strana.

Dalším z důležitých společných pravidel všech značek, přijatých do Programu Česká kvalita, je rovněž ověřená způsobilost výrobce/poskytovatele služby k dlouhodobému dodržování stability procesů a tím i kvality jeho produktů.

c. Značka kvality pro bezpečné hřiště

Do Programu Česká kvalita byla přijata i značka kvality „**Hřiště-sportoviště-tělocvična – OVĚŘENÝ PROVOZ**“, která je průkazem a dokladem pro uživatele veřejného zařízení i pro jeho provozovatele o svědomitém provozování veřejného zařízení v náležité kvalitě a bezpečnosti. Je dobrovolnou deklarací provozovatele o bezpečnosti provozu celého zařízení – hřiště a sportoviště, tedy nikoli pouze jednotlivých herních či sportovních prvků. Podstatou pro udělení licence k držení značky je ověřená a posléze průběžně ověřovaná kvalita a bezpečnost provozu třetí stranou nezávislou na výrobcí, provozovateli apod.

Protože stupeň dozoru, který by mohl vždy zabránit potencionálnímu nebezpečí, není prakticky možný, je nutné zaměřit se formou dodržování určitých podmínek na vytváření bezpečného prostředí a provozování zařízení s minimální mírou rizika. Dohled dospělých osob (zákonní zástupci, pedagogové, vychovatelé, odborný personál aj.) je samozřejmě nezastupitelný, nemůže však systematicky nahradit nedostatky technické a provozní, které jsou v působnosti a zodpovědnosti provozovatele veřejného zařízení pro hry nebo sport.

V České republice existuje platná legislativa, která reguluje uvádění prvků pro uvedená zařízení na trh. Vlastní provoz veřejných zařízení je však regulován v menší míře.

PROČ a JAK: ZNAČKA KVALITY „HŘIŠTĚ-SPORTOVIŠTĚ-TĚLOCVIČNA – OVĚŘENÝ PROVOZ“

Přes to, že se v minulých letech mnohé změnilo k lepšímu, stále zůstává mnoho nebezpečných hřišť a sportovišť. Svědčí o tom nejen zjištění ČOI, ale i četné případy zranění dětí a mládeže. Několik partnerů proto již před deseti lety spojilo své síly a vyvinuly novou značku kvality, která má napomoci zlepšit prostředí pro bezpečný provoz dětských hřišť a sportovišť u nás. Značka nese název „Hřiště-sportoviště-tělocvična – OVĚŘENÝ PROVOZ“ (v dalším textu zkráceně ‚Značka OVĚŘENÝ PROVOZ‘). Vytvořený model, založený na samoregulačních principech a na nezávislé kontrole třetí stranou podpořila řada autorit.

V následujícím shrneme velmi stručně okolnosti a podmínky pro udělení a užívání této značky.

Co je to značka kvality „Hřiště-sportoviště-tělocvična – OVĚŘENÝ PROVOZ“?

- Značka OVĚŘENÝ PROVOZ je průkazem a dokladem o svědomitém provozování hřiště v náležité kvalitě a bezpečnosti – pro provozovatele i pro uživatele hřiště a sportoviště.
- Značka je zpřístupněná licenci všem žadatelům, kteří chtějí dobrovolně a zároveň spolehlivě deklarovat bezpečnost provozu celého zařízení s požadavky legislativy, technických norem, popřípadě dalších technických specifikací.

- c. Značka je udělována pro hřiště a sportoviště využívaná dětmi anebo mládeží a je deklarací provozovatele o bezpečnosti provozu celého zařízení – hřiště a sportoviště, tedy nikoliv pouze jednotlivých herních či sportovních prvků.
- d. Podstatou pro udělení licence k držení značky je ověřená a posléze průběžně ověřovaná kvalita a bezpečnost provozu třetí nezávislou stranou. Vstupní a roční audity plně nahrazují roční odborné technické inspekce (jsou prováděny ještě v širším rozsahu). Značka je součástí programu Česká kvalita podporovaného státem.

Proč důvěřovat značce OVĚŘENÝ PROVOZ, jaký je její přínos?

- e. Značka OVĚŘENÝ PROVOZ nemůže sice provozovateli a uživateli služby garantovat absolutně nulové riziko úrazu; značka však poskytuje jistotu, že provozovatel zajišťuje bezpečný provoz zařízení a zároveň zvyšuje jistoty rodičů (a jiných dozorujících osob – učitelů, vychovatelů atd.), že zařízení je pod řádnou kontrolou.
- f. Důvěryhodnost značky je podložena ověřenou a posléze průběžně ověřovanou kvalitou a bezpečností provozu třetí nezávislou stranou. Vstupní audit i pravidelný roční audit provádí certifikovaný nezávislý technik určený vlastníkem značky; systém je spravovaný Českou společností pro jakost a je akreditovaný Českým institutem pro akreditaci; součástí auditu hřiště a sportoviště je certifikace akreditovaným orgánem.
- g. Značka garantuje, že bylo ověřeno a prokázáno splnění požadavků souvisejících právních předpisů a technických norem, popřípadě posouzena další rizika. Audit zajistí ověření jednotlivých hracích a sportovních prvků i hřiště a sportoviště jako celku, a to odborně a nezávisle na zainteresovaných stranách.
- h. Značka byla přijata do prestižního programu ČESKÁ KVALITA, zaštitěného státem v rámci Národní politiky kvality. Vyvinutí a zavádění značky bylo a případně dále je prováděno se záštitou státu a dalších subjektů a osob (Ministerstva průmyslu a obchodu, Ministerstva vnitra, Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, Státního zdravotního ústavu, Národního koordinačního centra prevence úrazů, násilí a podpory bezpečnosti pro děti, Síť mateřských center, Sdružení místních samospráv, Národní síť Zdravých měst ČR a dalších).
- i. Z dalších informací:
 - i. vlastník značky provádí ověřování spokojenosti se značkou;
 - ii. seznam oceněných hřišť je zveřejněn na webu.
 - iii. s právem (licencí) používat značku – výhradně pro učené zařízení (na vstupu na hřiště, v reklamě apod.) provozovatel obdrží
 - plaketu s logem značky a vysvětlením jejího účelu; tabulku může umístit na vstupu na hřiště;
 - e-manuál se všemi náležitostmi ke grafické aplikaci loga značky.

Co je podmínkou pro získání licence na používání značky kvality OVĚŘENÝ PROVOZ?

- j. Vyplnit a podepsat žádost - <http://www.overenehriste.cz/znacka-overeny-provoz/jak-postupovat/podani-zadosti.php> (doporučujeme činit tak po konzultaci se správcem značky).

- k. Podstoupit vstupní audit pro ověření všech náležitostí týkající se bezpečnosti provozu (Všeobecné podmínky pro použití značky).
- l. Odstranit případné nedostatky zjištěné při vstupním auditu.
- m. Dvoustranné podepsání dohody o licenci:
 - i. strana provozovatele se zavazuje k podstupování ročních auditů nezávislým certifikovaným inspektorem určeným vlastníkem značky;
 - ii. podmínky a postup pro pozastavení či odejmutí práva k užívání značky; aj.
- n. Audity plně nahrazují pravidelné odborné inspekce a vystavené posudky tedy nahrazují zprávy/protokoly z takových revizních inspekcí. Tyto audity a vystavené posudky mají širší rozsah (zahrnují i další aspekty kontroly).

Kdo je vlastníkem značky?

Vlastníkem značky Ověřený provoz je konsorcium složené ze Sdružení českých spotřebitelů, Profesní komory SOTKVO a Kabinetu pro standardizaci, o. p. s

Fotodokumentace

Zdroje a literatura

- **TNI CEN/TR 17207:2020**, Playground and recreational areas – Framework for competence of inspectors; Annex A (informative) Introduction to children's play and development
- **ISO/DTS 24665:2020(E)**, Sports and recreational facilities – Inspection and maintenance – Best practices for playgrounds and playspaces
- **Projekt, výstavba, provoz a bezpečnost herních a sportovních zařízení**, (publikováno v odborném tisku, Zdena Houžvičková).
- **Weby:**
 - www.szu.cz,
 - www.msmt.cz
 - www.mv.cz
 - www.agentura-cas.cz
 - www.overenyprovoz.cz

Přílohy

1. Předpisová základna pro provoz dětských hřišť a sportovišť – Právní předpisy
2. Předpisová základna pro provoz dětských hřišť a sportovišť – Technické normy a další normativní dokumenty
3. Předpisová základna pro provoz dětských hřišť a sportovišť – Resortní metodická doporučení, příručky správné praxe
4. Zápis o provozní inspekci
5. Návštěvní řád a Provozní řád veřejného zařízení

Příloha č. 1, Předpisová základna pro provoz dětských hřišť a sportovišť – Právní předpisy

Zákon č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 22/1997 Sb., o technických požadavcích na výrobky a o změně a doplnění některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 90/2016 Sb., o posuzování shody stanovených výrobků při jejich dodávání na trh, ve znění pozdějších předpisů

Nařízení vlády č. 173/1997 Sb., kterým se stanoví vybrané výrobky k posuzování shody, ve znění pozdějších předpisů

Vyhláška 238/2011 Sb., o stanovení hygienických požadavků na koupaliště, sauny a hygienické limity písku v pískovištích venkovních hracích ploch, ve znění pozdějších předpisů

Nařízení (ES) 1907/2006 (REACH), ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 102/2001 Sb., o obecné bezpečnosti výrobků a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník

Příloha 2, Předpisová základna pro provoz dětských hřišť a sportovišť – Technické normy a další normativní dokumenty

Označení normy – rok vydání	<u>Název normy</u>
ČSN EN 1176-1 ed.2:2018	Zařízení a povrch dětského hřiště – Obecné a bezpečnostní požadavky a zkušební metody
ČSN EN 1176-2 ed.2:2018	Zařízení a povrch dětského hřiště – Další specifické bezpečnostní požadavky a zkušební metody pro houpačky
ČSN EN 1176-3 ed.2:2018	Zařízení a povrch dětského hřiště – Další specifické bezpečnostní požadavky a zkušební metody pro skluzavky
ČSN EN 1176-4 ed.2:2019	Zařízení a povrch dětského hřiště – Další specifické bezpečnostní požadavky a zkušební metody pro lanovky
ČSN EN 1176-5:2019	Zařízení a povrch dětského hřiště – Část 5: Další specifické bezpečnostní požadavky a zkušební metody pro kolotoče
ČSN EN 1176-6 ed.2:2018	Zařízení a povrch dětského hřiště – Další specifické bezpečnostní požadavky a zkušební metody pro kolébačky
ČSN EN 1176-7:2020	Zařízení a povrch dětského hřiště – Část 7: Pokyny pro zřizování, kontrolu, údržbu a provoz
ČSN EN 1176-10:2009	Zařízení a povrch dětského hřiště – Část 10: Další specifické bezpečnostní požadavky a zkušební metody pro zcela ohrazená dětská zařízení
ČSN EN 1176-11:2015	Zařízení a povrch dětského hřiště – Část 11: Další specifické bezpečnostní požadavky a zkušební metody pro prostorové sítě
ČSN EN 1177:2018	Povrch dětského hřiště tlumící náraz – Stanovení tlumení nárazu

ČSN EN 1270:2006	Zařízení hracích ploch – Zařízení pro basketbal – Funkční a bezpečnostní požadavky, zkušební metody
ČSN EN 1271:2015	Zařízení hracích ploch – Zařízení pro volejbal – Funkční a bezpečnostní požadavky, zkušební metody
ČSN EN 748:2014+A1:2018	Zařízení hracích ploch – Branky pro fotbal – Funkční a bezpečnostní požadavky, zkušební metody
ČSN EN 749:2005	Zařízení hracích ploch – Branky pro házenou – Funkční a bezpečnostní požadavky, zkušební metody
ČSN EN 750:2005	Zařízení hracích ploch – Branky pro pozemní hokej – Funkční a bezpečnostní požadavky, zkušební metody
ČSN EN 913:2019	Gymnastické nářadí – Obecné bezpečnostní požadavky a metody zkoušení
ČSN EN 914:2009	Gymnastické nářadí – Bradla paralelní a bradla o nestejně výšce žerdí – Požadavky a metody zkoušení včetně bezpečnosti
ČSN EN 915:2009	Gymnastické nářadí – Bradla o nestejně výšce žerdí – Požadavky a metody zkoušení včetně bezpečnosti
ČSN EN 916:2003	Gymnastické nářadí – Tělocvičné bedny – Požadavky a zkušební metody zahrnující bezpečnost
ČSN EN ISO 20957-4:2017	Stacionární tréninková zařízení – Část 2: Posilovací tréninková zařízení, další specifické bezpečnostní požadavky a zkušební metody
ČSN EN 957-4+A1:2010	Stacionární tréninková zařízení – Část 4: Posilovací lavice, další specifické bezpečnostní požadavky a metody zkoušení
ČSN EN ISO 20957-5:2018	Stacionární tréninková zařízení – Část 5: Tréninkové cyklotrenažery a rotopedy pro procvičování i horní části těla, další specifické bezpečnostní požadavky a metody zkoušení
ČSN EN 957-6 + A1:2014	Stacionární tréninková zařízení – Část 6: Běžecské trenažéry, další specifické bezpečnostní požadavky a metody zkoušení
ČSN EN 957-7:2001	Stacionární tréninková zařízení – Část 7: Veslovací trenažéry, další specifické bezpečnostní požadavky a zkušební metody
ČSN EN ISO 20957-8:2018	Stacionární tréninková zařízení – Část 8: Šlapadla, simulátory schodů a stoupadla – Další specifické bezpečnostní požadavky a zkušební metody
ČSN EN ISO 20957-9:2017	Stacionární tréninková zařízení – Část 9: Eliptická tréninková zařízení, další specifické bezpečnostní požadavky a zkušební metody
ČSN EN ISO 20957-10:2018	Stacionární tréninková zařízení – Část 10: Cvičební jízdní kola s pevným kolem nebo bez otočného kola, další specifické bezpečnostní požadavky a zkušební metody
ČSN EN 1069-1+A1:2020	Vodní skluzavky – Část 1: Bezpečnostní požadavky a metody zkoušení
ČSN EN 1069-2:2019	Vodní skluzavky – Část 2: Pokyny
ČSN EN 12196:2003	Gymnastické nářadí – Kůň a koza – Funkční a bezpečnostní požadavky, zkušební metody

ČSN EN 12197:2001	Gymnastické nářadí – Hrazda – Bezpečnostní požadavky a zkušební metody
ČSN EN 12346:2001	Gymnastické nářadí – Žebřiny, průlezky a šplhací rámy – Bezpečnostní požadavky a zkušební metody
ČSN EN 12432:2001	Gymnastické nářadí – Kladina – Funkční a bezpečnostní požadavky, zkušební metody
ČSN EN 12503-1:2013	Sportovní žíněny – Část 1: Žíněny pro gymnastiku, bezpečnostní požadavky
ČSN EN 12503-2:2016	Sportovní žíněny – Část 2: Žíněny pro skok o tyči a skok vysoký, bezpečnostní požadavky
ČSN EN 12503-3:2002	Sportovní žíněny – Část 3: Žíněny pro judo, bezpečnostní požadavky
ČSN EN 12503-4:2016	Sportovní žíněny – Část 4: Stanovení tlumení nárazu
ČSN EN 12503-5:2001	Sportovní žíněny – Část 5: Stanovení tření základny
ČSN EN 12503-6:2001	Sportovní žíněny – Část 6: Stanovení tření povrchu
ČSN EN 12503-7:2001	Sportovní žíněny – Část 7: Stanovení statické tuhosti
ČSN EN 12572-1:2017	Umělé lezecké stěny – Část 1: Bezpečnostní požadavky a zkušební metody pro ULS s jisticími body
ČSN EN 12572-2:2017	Umělé lezecké stěny – Část 2: Bezpečnostní požadavky a zkušební metody pro bouldrové stěny
ČSN EN 12572-3:2017	Umělé lezecké stěny – Část 3: Bezpečnostní požadavky a zkušební metody pro lezecké chyty
ČSN EN 12655:2001	Gymnastické nářadí – Gymnastické kruhy – Funkční a bezpečnostní požadavky, zkušební metody
ČSN EN 13219:2009	Gymnastické nářadí – Trampolíny – Funkční a bezpečnostní požadavky, metody zkoušení
ČSN EN 14468-1:2015	Stolní tenis – Část 1: Stoly na stolní tenis, funkční a bezpečnostní požadavky, zkušební metody
ČSN EN 14468-2:2015	Stolní tenis – část 2: Sloupky pro příslušenství sítě – Požadavky a zkušební metody
ČSN EN 14960-1: 2019	Nafukovací hrací zařízení – Bezpečnostní požadavky a metody zkoušení
ČSN EN 14960-2: 2019	Nafukovací hrací zařízení – Další bezpečnostní požadavky na nafukovací skákací polštáře určené k trvalé instalaci
ČSN EN 14 974: 2020	Skateparky – Bezpečnostní požadavky a metody zkoušení
ČSN EN 1509:2009	Zařízení hracích ploch – Zařízení pro badminton – Funkční a bezpečnostní požadavky, metody zkoušení
ČSN EN 1510:2005	Zařízení hracích ploch – Zařízení pro tenis – Funkční a bezpečnostní požadavky, zkušební metody
ČSN EN 15312+A1:2011	Víceúčelové sportovní zařízení s volným přístupem – Funkční a bezpečnostní požadavky a metody zkoušení
ČSN EN 15567-1:2016	Sportovní a rekreační zařízení – Lanové dráhy – Část 1: Konstrukční a bezpečnostní požadavky

ČSN EN 15567-2:2016	Sportovní a rekreační zařízení – Lanové dráhy – Část 2: Požadavky na provoz
TNI CEN/TR 16396:2013	Zařízení a povrch dětského hřiště – Odpovědi na žádosti o interpretaci EN 1176:2008 a jejich částí
TNI CEN/TR 16467:2014	Vybavení hřišť přístupné pro všechny děti
ČSN EN 16579: 2018	Zařízení dětského hřiště – Pevné a přenosné branky – Funkčnost, bezpečnostní požadavky a zkušební metody
ČSN EN 16630:2016	Trvale instalované fitness vybavení pro venkovní použití – Obecné požadavky a metody zkoušení
ČSN EN 16664:2016	Zařízení hracích ploch – Lehké přenosné branky – Funkční a bezpečnostní požadavky a metody zkoušení
TNI CEN/TR 16879:2017	Umístění dětských hřišť a dalších rekreačních zařízení – Doporučení týkající se metod pro umístění a oddělení
ČSN EN 16899:2017	Vybavení pro sport a rekreaci-Vybavení pro parkur (freerunning/umění přemístění) Bezpečnostní požadavky a zkušební metody
ČSN EN 17164:2019	Lezecké / boulderingové stěny určené pro použití ve vodním prostoru veřejných plaveckých bazénů-Bezpečnostní a provozní požadavky
ČSN EN 17229:2019	Fitness centra – Požadavky na vybavení a provoz centra – Požadavky na provoz a řízení
TNI CEN/TR 16598:2015	Soubor odůvodnění k EN 1176 - Požadavky
CEN TR 17207:2018 / TNI CEN TR 17207:2020	Dětská hřiště a rekreační areály – Rámec pro odbornou způsobilost inspektorů / Playground and recreational areas – Framework for the competence of playground inspectors

Příloha č. 3, Předpisová základna pro provoz dětských hřišť a sportovišť – Resortní metodická doporučení, příručky správné praxe

Ostatní dokumenty – Rezortní metodická doporučení, příručky správné praxe, odkazy na zdroje a webové stránky aj.

- Metodické doporučení (Státního zdravotního ústavu) k zajištění a zvýšení ochrany zdraví a bezpečnosti dětí a mládeže – SPRÁVNÁ PRAXE BEZPEČNÉHO PROVOZU VEŘEJNÝCH ZAŘÍZENÍ PRO HRY A SPORT DĚTÍ A MLÁDEŽE (dětských hřišť, sportovišť, tělocvičen apod.) (č.j. SZÚ/ 06868/2020) (<https://www.overenehriste.cz/dokumenty/odpovednost-za-provoz.php>)
- Metodická informace (MŠMT) k zabezpečování provozu a údržby ve sportovních zařízeních, na dětských hřištích a v tělocvičnách (č. j. 24 199/2007-50) (<https://www.overenehriste.cz/dokumenty/odpovednost-za-provoz.php>)
- Příručka správné praxe pro bezpečný provoz veřejných zařízení pro hry a sport dětí a mládeže (dětských hřišť, sportovišť, tělocvičen apod.) v České republice, edice ‚top-normy‘, svazek 7, 2., ISBN 978-80-87719-46-6 (Sdružení českých spotřebitelů, z.ú.) (<https://www.overenehriste.cz/dokumenty/nase-publikace.php>)
- Metodický postup k zabezpečení prevence úrazů dětí a mládeže na hřištích, sportovištích a v tělocvičnách, 2014 – ISBN: 978-80-87719-14-5 (Sdružení českých spotřebitelů, z. ú.) (<https://www.overenehriste.cz/dokumenty/nase-publikace.php>)

Příloha č. 4, Zápis o provozní inspekci

Příklad

Provozní inspekce

Instituce:			
Herní prvek:			
Provedena dne:			
Inspekci provedl (pověřená a proškolená osoba):			
Kontrolovaná místa:	vyhovuje	nevyhovuje	opraveno
Přezkoušet opotřebenění řetězů			
Zkontrolovat pevnost sedaček			
Prohlédnout klouby houpaček			
Přezkoušet předepsané vlastnosti lan a provazů			
Zkontrolovat napětí lan – dotáhnout			
Zkontrolovat poškození kluzné plochy skluzavky			
Kontrola dřevěných částí – poškození			
Kontrola základů – dostatečné krytí, doplnit tlumící materiál			
Kontrola stavu dřeva v přízemních výškách z důvodu hniloby			
Dotážení šroubových spojů			
Kontrola pružin u kolébaček			
Kontrola mocnosti a stavu sypkých materiálů – značka základní úrovně, prokypření, urovnání, případné doplnění			
Kontrola povrchů a prasklin, otřepů a třísek			
Kontrola svarů			
Kontrola zařízení hřiště a jeho plochy			
Poznámky:			

Příloha č. 5, Návštěvní řád a Provozní řád veřejného zařízení

Návštěvní řád (příklad)

<p>Provozované zařízení – Veřejné dětské hřiště:</p> <p>Upozornění pro uživatele:</p> <ul style="list-style-type: none">• Děti do šesti let jej mohou využívat pouze v doprovodu dospělé osoby.• U mladších dětí, věk do 6 let, je povoleno používat zařízení pouze tehdy, pokud je zabezpečený trvalý dozor dospělé odpovědné osoby. Dodržujte věkové hranice stanovené pro jednotlivé herní prvky.• Sestava se skluzavkou je vhodná pro děti od 4 do 12 let, nebo dle váhových dispozic od výrobce

Na hřišti je povoleno:

- vstupovat na trávníky

Na hřišti platí zákaz:

- poškozovat a znečišťovat prostory, zařízení a vybavení
- vstupu se zvířaty
- kouření, konzumace alkoholu a omamných látek
- manipulace s otevřeným ohněm
- užívání zařízení, pokud je jeho povrch namrzlý nebo kluzký, případně při zjištění závady na zařízení
- v horkém počasí může být povrch herních zařízení rozpálen na teplotu, při níž hrozí vznik popálenin při doteku. Dohlížející dospělá osoba je povinna teplotu zařízení předem překontrolovat a případně vstup dítěti zakázat.

Např. Užívání herních prvků způsobem jinak, než obvyklým je zakázáno! Pedagogický dohled či doprovázející dospělá osoba jsou zodpovědní za chování dětí.

Uživatelé dětského hřiště a pískoviště jsou povinni řídit se ustanoveními provozního řádu, dodržovat pravidla slušného chování a dbát na pořádek, čistotu a bezpečnost.

Návštěvník je povinen:

- respektovat návštěvní řád a případné pokyny správce
- chovat se slušně a ukázněně tak, aby neohrožoval ostatní ani sám sebe
- udržovat čistotu

Za úmyslné poškození dětského hřiště a pískoviště dítětem nebo škodu vzniklou nerespektováním provozního řádu nese odpovědnost v plné výši dohlížející dospělá osoba.

Provozovatel neručí na dětském hřišti a pískovišti za případnou ztrátu předmětů ve vlastnictví uživatele, uložené na místě, které k tomu není stanovené.

Porušení tohoto návštěvního řádu se postihuje podle obecných předpisů, pro podnikající fyzickou osobu při výkonu své podnikatelské činnosti nebo pro právnickou osobu do výše ... Kč a u fyzických osob do výše ... Kč.

Pokud se setkáte s poškozováním zeleně nebo vybavení hřiště, či jinou nálezem předmětů ohrožující bezpečnost, oznamte to, prosím, neprodleně Městské policii – telefon 156, a odpovědnému pracovníkovi provozovatele, zabezpečíte tím větší bezpečnost pro své dítě.

Děkujeme vám, že návštěvní řád dodržujete.

Správce hřiště:

Odpovědný pracovník:, telefon.....

Důležitá telefonní čísla: HASIČI 150 – POLICIE 158 – ZÁCHRANNÁ SLUŽBA 155 – TÍŠŇOVÉ VOLÁNÍ/SOS 112 – MĚSTSKÁ POLICIE 156

Provozní řád (příklad)

Provozované zařízení – Veřejné dětské hřiště:

Správce hřiště:

Městská část Praha

Odpovědný pracovník: Jan Novák, tel., mobil....

Za úklid hřiště odpovídá:

Firma STROM, podnik čistoty a údržby města, se sídlem.....

Odpovědná osoba: Michal Kos, tel., mobil....

Provozní doba:

Od 1. května do 30. září od 8 do 21 hodin

Od 1. října do 30. dubna od 9 do 19 hodin

1) Denní úklid: (např. vždy do 8 hodin)

- každodenní otevírání a zavírání hřišť

- úklid odpadků z plochy hřiště
- odvoz odpadu
- úklid – přehrabání pískoviště
- shrabání listí a odvoz listí
- vysypání odpadkových košů
- úklid sociálního zařízení
- pravidelná denní vizuální inspekce technického stavu herních prvků a mobiliáře

2) Průběžná péče o herní prvky a mobiliář

- odstranění zjištěných nebo nahlášených závad
- jedenkrát týdně (např. středa od 13 hodin) provádět kontrolu stavu a čistoty se zástupcem úklidové firmy, což je zaznamenáno do předtištěného protokolu
- odstranění zjištěných nedostatků

3) Péče o zeleň

- sekání trávy a úklid
- shrabání a úklid listí
- drobné prořezy keřů a dřevin

4) Údržba pískoviště

- kontrola stavu obrub pískoviště
- denní přehrabání pískoviště (odstranění hrubých nečistot, případně injekčních stříkaček či exkrementů)
- 2x během roku překopat – přeházet písek v pískovišti (úložišti písku)
- 1x ročně výměna písku: březen/duben (použít písek kopaný hrubostí 0,4)

5) Provozní inspekce

- provádí se každých 8 týdnů
- proškolená osoba František Vomáčka, údržbář, bude provádět podle instrukcí od výrobce kontrolu prvků

6) Roční revize herních prvků

- kontrola dle souboru norem ČSN EN 1176 a ČSN EN 1177 oprávněnou odbornou firmou v intervalu nepřesahující období 12 měsíců
 - a) případná následná oprava
 - b) návrh na likvidaci – výměnu za nový

Vypracoval: J. Malý

V, ddmmrrrr